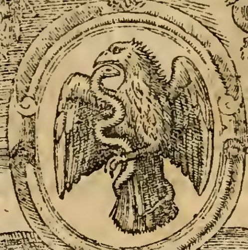
Complete
A.B.P.

EMBLEMATA
D. A. ALCIATI,

denuo ab ipſo Autore recognita, ac, quæ deſiderabantur, imaginibus locupletata.

Acceſſerunt noua aliquot ab Autore Emblemata ſuis quoque eiconibus inſignita.

LVGD. APVD GVLIEL.
ROVILIVM. 1550.

CVM PRIVILEGIO.

Antonius Maria De Viscontis

PRIVILEGE DV ROY.

IL ha pleu au Roy noſtre Syre, de dõner priuilege & permiſsion à Guillaume Rouille libraire, & à Macé Bonhomme Imprimeur demourans à Lyon, d'imprimer ou faire imprimer vn petit liure intitulé Emblemata Alciati, qu'ilz ont faict dreſſer & mettre en ordre par tiltres generaulx & lieux communs pour plus facile intelligẽce d'iceluy, & adiouſter figures nouuelles aux Emblemes que par cy deuant n'auoyent eſté faictes, n'inuentées. Enſemble pluſieurs Emblemes nouuelles qu'ilz ont recouuertes dudict Autheur non plus miſes en lumiere, digerées en leur ordre & figurées. Parquoy ſont, faictes deffences de par ledict ſeigneur à tous libraires, & Imprimeurs, & autres ſur certaines grans peines, de n'imprimer ou faire imprimer, vendre ou diſtribuer en ſon Royaulme, pays, terres & ſeigneuries, deſdicts Emblemata Alciati, de telle ſorte, ou ſemblable inuention, ordonnance, correctiõ, augmentation, ne contrefaire leurs figures nouuelles en quelque maniere & en quelque volume que ce ſoit, iuſques au temps & terme de ſix ans prochains, comme plus à plain eſt contenu es lettres patentes ſur ce deſpeſchées à Maſcon, le ix. d'Aouſt, M. D. xlviij. Signées, Le Chandelier: Et séellées du grand séel en cyre Iaulne, ſur ſimple queüe.

AD LECTOREM.

EMBLEMATA illa pulcherrima Andreæ Alciati Patricij Mediolanenſis, Iuriſconſultorum eloquentiſsimi, & eloquentiũ iuriſcõſultiſsimi, quæ vir ille nunquã ab literis feriatus, dum à ſeuerioribus legũ ſtudijs reſpirat, & humanæ literaturæ Muſis amœnoribus recreatur, ludẽdo effudit ἀφοριστικῶς, καὶ ἀνακόλουθως, prout uariũ vel ſenſibus externis, vel commẽtationibus internis ſeſe offerebat argumentũ: Ea nos ſub generalibus præcipuarum rerũ capitibus in locos cões, tanquam in certas claſſes digeſſeramus: à ſummis, ad ima progrediẽtes. Non eo ſanè cõſilio, vt Autore ipſo in œconomia ſui operis, aut diligẽtiores, aut cõcinniores videri ſtuderemus: ſed vt illius luſus, in cõmunes vſus adduceremus, Eius operis duplici habita ratione, voluptatis nimirũ, & vtilitatis. Priore quidẽ, vt ſpecioſior quædam operis forma extaret oculis legentiũ, ſingula ſuo quæq; collocata lo

co cõſiderantiũ. Cõpoſita namq; ſparſis, & ordinata confuſis, fere ſolent apparere pulchriora. Altera autẽ, vt facilior, & promptior eſſet quærẽtibus inuẽtio. Etenim expeditius eſt, diuerſi res generis in ſuũ quaſque ordinẽ & locũ diſpoſitas: quã in turbã temerè cõgeſtas inueſtigare, ſi quãdo ijs opus habemus vtẽdũ. Porro vſus Emblematũ, præter gratiã, ac voluptatẽ ex iucũda nouitate, quæ tædiũ leuat, breuẽ ſentẽtiæ argutiã, quæ animũ pũgit, numeroſam verſuũ ſuauitatẽ, quæ aures mulcet, τῶν εἰκόνων picturã non inanẽ, quæ oculos paſcit, Etiã ille (inquã) vſus eſt, vt quoties rebus vacuis cõplementũ, nudis ornamentũ, mutis ſermonẽ, alogis rationẽ tribuere, aut certè affingere velit quiſpiã, is ex Emblematũ libello, tanquã ex prõptuario inſtructiſsimo habeat quod domeſticis parietibus, vitreis feneſtris, aulæis, periſtromatis, tabulis, vaſis, ſignis, anulis ſigillaribus, veſtimẽtis, mẽſæ, fulcro, armis, gladio, ſupellectili deniq, omni, nuſquã nõ, inſcribere, & impingere poſsit: ad hoc ſcilicet vt vſquequa-

que loquax, & aſpectu iucunda ſit rerum ad vſum communem ſpectantium facies. Quare & ipſe Alciatus, ſua hæc epigrammata appellatione conuenientiſsima inſcribi voluit Emblemata. Sunt enim Emblemata vermiculata opera ex teſſellis inſititijs apta & compoſita, interprete Budæo, quod & ipſa vocabuli Græci origo oſtēdit. Verū quū hæc omnia ſuperiore editione præſtitiſſemus, ecce aliquod noua Emblemata ad nos mittuntur, ab Autore ipſo ſuperioribus addita. Hæc in ſuū & propriū quæq; ordinē veluti ſuperiora redegimus: quibus etiā, & alijs nonnullis prioribus, in quibus imagines deſiderabantur, figuras appinximus, quoad fieri potuit, aptiſsimas. Superiora etiā Emblemata partim immutauit Autor ipſe, partim emēdatiora, & melius cōformata reddidit. Quæ omnia poſtrema hac noſtra editione in opus vnū, quod quantò locupletius, tantò ſit perfectius, exhibemus. Quiſquis igitur & ſentētiæ breuis acumine. & feſtiua imagine res ſuas decorare volet: ex hoc libello abūde

habiturus eſt, vnde ſibi deſumat quod ad rē quamlibet accomodari poſſe videatur, idq́; promptiſsimè, & facilimè. adaptato nimirum ſuo cōmento ad ſumma rerū genera, & ſingulas generum formas ſuo quaſq́; ordine diſpoſitas, iuxta rerum naturalem ſeriē, & vſum communē. Quarū etiam index tabula ſubiecta eſt operi vniuerſo, à multis, & magnis, quibus vitiatū erat mendis expurgato, & planè reſtituto ἐπὶ τὸ αὐτόγραφον.

CLARISS. VIRI ANDR. Alciati In Librum primum Emblematum præfatio, ad Chonradum Peutingerum Auguſtanum.

Dum pueros iuglans, iuuenes dum teſſera fallit,
Detinet & ſegnes chartula picta viros:
Hæc nos feſtiuis Emblemata cudimus horis,
Artificum illuſtri ſignaq́; facta manu:
Veſtibus vt torulos, petaſis vt figere parmas,
Et valeat tacitis ſcribere quiſque notis.
At tibi ſupremus precioſa nomiſmata Cæſar,
Et veterum eximias donet habere manus.
Ipſe dabo vati chartacea munera vates,
Quæ (Chonrade) mei pignus amoris habe.

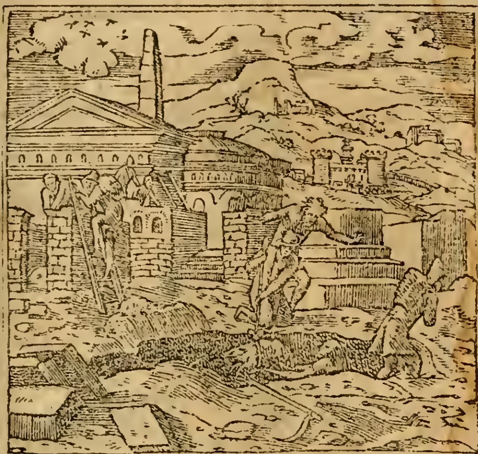
EMBL. DEDIC.

Ad illuſt. Maximil. ducem Mediol. Super inſigni Ducatus Mediolan.

Exiliens infans ſinuoſi è faucibus anguis,
Eſt gentilitijs nobile ſtemma tuis.
Talia Pellæum geſſiſſe nomiſmata regem,
Vidimus, hiſq; ſuum concelebraſſe genus.
Dũ ſe Ammone ſatũ, matrẽ anguis imagine luſam,
Diuini & ſobolem ſeminis eſſe docet.
Ore exit, tradunt ſic quoſdam enitier angues,
An quia ſic Pallas de capite orta Iouis?

Mediolanum.

Bituricis ueruex,Heduis dat Sucula ſignum.
His populis patriæ debita origo meæ eſt,
Quam Mediolanum ſacram dixêre puellæ
Terram:nam uetus hoc Gallica lingua ſonat.
Culta Minerua fuit,nunc eſt,ubi numine Tecla
Mutato matris uirginis ante domum.
Laniger huic ſignum ſus eſt,animálque biforme,
Acribus hinc ſetis,lanitio inde leui.

Nunquàm procraſti-
nandum.

ALCIATAE gentis inſignia ſuſtinet Alce,
Vnguibus & μηδ᾽ἐν fert ἀναβαλλόμενος.
Conſtat Alexandrum ſic reſpondiſſe roganti,
Quî tot obiuiſſet tempore geſta breui?
Nũquã (inqt) differre uolẽs. quod & indicat Alce
Fortior hæc dubitet, ocyor ánne ſiet.

DEVS, SIVE RELIGIO.

In Deo lætandum.

Aſpice ut egregius puerum Iouis alite pictor
Fecerit Iliacum ſumma per aſtra uehi.
Quis ne Iouem tactum puerili credat amore?
Dic, hæc Mæonius finxerit unde ſenex?
Conſilium, mens atque Dei cui gaudia præſtant:
Creditur is ſummo, raptus adeſſe Ioui.

Sapientia humana,ſtultitia eſt
apud Deum.

Quid dicam? quonã hoc cõpellẽ nomine monſtrũ
Biforme: quod non eſt homo,nec eſt draco?
Sed ſine uir pedibus, ſummis ſine partibus anguis,
Vir anguipes dici,& homiceps anguis poteſt.
Anguẽ pedit homo,hominem eructauit & anguis,
Nec finis hominis eſt,initium nec eſt feræ.
Sic olim Cecrops doctis regnauit Athenis,
Sic & gigantes terra mater protulit.
Hæc uafrûm eſt ſpecies.ſed relligione carentem,
Terrena tantum quique curet,indicat.

Ficta religio.

Regali reſidens meretrix pulcherrima ſella,
Purpureo inſignem geſtat honore peplum.
Omnibus & latices pleno è cratere propinat.
At circum cubitans ebria turba iacet.
Sic Babylona notant. quæ gentes illice forma,
Et ficta ſtolidas relligione capit.

Non tibi, ſed Religioni.

Iſidis effigiem tardus geſtabat aſellus,
Pando uerenda dorſo habens myſteria.
Obuius ergo Deam quiſquis reuerenter adorat,
Piáſque genibus concipit flexis preces.
Aſt aſinus tantum præſtari credit honorem
Sibi, & intumeſcit admodùm ſuperbiens:
Donec eum flagris compeſcens dixit agaſo,
Non es Deus tu (aſelle) ſed Deum uehis.

Quà Dij vocant eundum.

In triuio mons eſt lapidum: ſupereminet illi
Trunca Dei effigies, pectore facta tenus.
Mercurij eſt igitur tumulus. Suſpende uiator
Serta Deo: rectum qui tibi monſtrat iter.
Omnes in triuio ſumus, atque hoc tramite uitæ
Fallimur, oſtendat ni Deus ipſe uiam.

VIRTVTES.

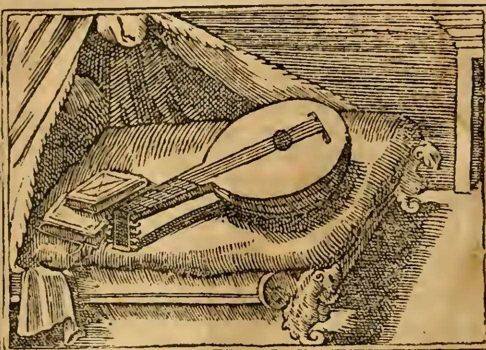
FIDES.

Fidei ſymbolum.

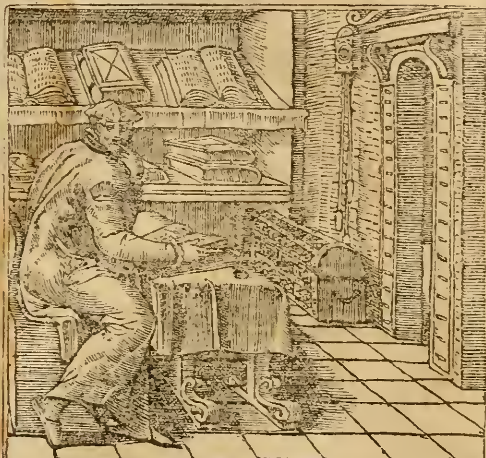
Stet depictus Honos *tyrio uelatus amictu,*
  Eiusq́; *iungat nuda dextram* Veritas.
Sitq; Amor in medio caſtus: cui tempora circum
  Roſa it, Diones *pulchrior* Cupidine.
Con*ſtituunt hæc ſigna fidem, reuerentia* Honoris
  Q*uam fouet, alit* Amor, *parturitq;* Veritas.

Fœdera.

Hanc citharã, à lembi quæ forma halieutica fertur,
Vendicat & propriam Muſa Latina ſibi,
Accipe Dux: placeat noſtrũ hoc tibi tẽpore munus,
Quo noua cum ſocijs fœdera inire paras.
Difficile eſt, niſi docto homini, tot tẽdere chordas:
Vnáque ſi fuerit non bene tenta fides,
Ruptáue (quod facile eſt) perit oĩs gratia cõchæ,
Illéque præcellens cantus, ineptus erit.
Sic Itali coëunt proceres in fœdera, concors
Nil eſt quod timeas, ſi tibi conſtet amor.
At ſi aliquis deſciſcat (uti plerunque uidemus)
In nihilum illa omnis ſoluitur harmonia.

In ſilentium.

Cùm tacet: haud quicquā differt ſapiētibus amēs.
Stultitiæ eſt index linguáque, uóxq; ſuæ.
Ergo premat labias: digitóque ſilentia ſignet:
Et ſeſe Pharium uertat in Harpocratem.

Non vulganda conſilia.

Limine quod cæco, obſcura & caligine monſtrum
Gnoſiacis clauſit Dædalus in latebris:
Depictum Romana Phalanx in prælia geſtat,
Semiuiróque nitent ſigna ſuperba boue.
Nóſque monent: debere ducum ſecreta latêre
Conſilia. autori cognita techna nocet.

Nec quæſtioni quidem cedendum.

Cecropia effictam quam cernis in arce Leanam,
Harmodij (an neſcis hoſpes?) amica fuit.
Sic animum placuit monſtrare uiraginis acrem
More feræ, nomen uel quia tale tulit.
Quòd fidibus contorta, ſuo non prodidit ullum
Indicio, elinguem reddidit Iphicrates.

PRVDENTIA.

Conſilio, & virtute Chimæran ſuperari, id eſt, fortiores & deceptores.

Bellerophon (ut fortis eques) ſuperare Chimæran,
Et Licij potuit ſternere monſtra ſoli.
Sic tu Pegaſeis uectus petis æthera pennis,
Conſilióque animi monſtra ſuperba domas.

Vigilantia, & cuſtodia.

Inſtantis quòd ſigna canens det gallus éöi,
Et reuocet famulas ad noua penſa manus:
Turribus in ſacris effingitur, ærea mentem
Ad ſuperos peluis quòd reuocet uigilem,
Eſt leo. ſed custos oculis quia dormit apertis:
Templorum idcirco ponitur ante fores.

Νῆφε καὶ μέμνησ' ἀπιστεῖν. ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν. Sobriè viuendum: & non temerè credendum.

Ne credas ne (Epicharmus ai:) non ſobrius eſto,
Hi nerui, humanæ membraq́; mentis erunt:
Ecce oculata manus credens id quod uidet. Ecce
Pulegium, antiquæ ſobrietatis olus,
Quo turbam oſtenſo ſedauerit Heraclitus,
Mulxerit & tumida ſeditione grauem.

Πῆ παρέβην; Τί ἔρεξα; Τὶ μοι δέον, οὐκ ἐτελέσθη; Quid exceſsi? quid admiſi? quid omiſi?

Italicæ Samius ſectæ celeberrimus autor
Ipſe ſuum clauſit carmine dogma breui.
Quò prætergreſſus? quid agis? quid omittis agẽdum?
Hanc rationem urgens reddere quenq; ſibi.
Quod didiciſſe gruum uolitantum ex agmine fertur,
Arreptum geſtant quæ pedibus lapidem,
Ne ceſſent, neu tranſuerſas mala flamina raptent.
Qua ratione hominum uita regenda fuit.

Prudentes. Problema.

Iane bifrons, qui iam tranſacta, futuraq; calles,
Quiq́; retro ſannas (ſicut & antè) uides,
Tot te cur oculis, tot fingunt uultibus? an quòd
Circunſpectum hominem forma fuiſſe docet?

Prudens, magis quàm loquax.

Noctua Cecropijs inſignia præſtat Athenis,
Inter aues ſani Noctua conſilij.
Armiferæ meritò obſequijs ſacrata Mineruæ eſt,
Garrula quo cornix ceſſerat antè loco.

Maturandum.

Maturare iubent properè, & cunctarier omnes.
Ne nimiùm præceps, neu mora longa nimis,
Hoc tibi declaret connexum echeneide telum,
Hæc tarda eſt, uolitant ſpicula miſſa manu.

In depræhenſum.

Iamdudum quacunque fugis te perſequor, at nunc
Caſsibus in noſtris denique captus ades.
Amplius haud poteris uires eludere noſtras.
Ficulno anguillam ſtrinximus in folio.

Cuſtodiendas virgines.

vera hæc effigies innuptæ eſt Palladis: eius
Hic Draco, qui dominæ conſtitit ante pedes.
Cur diuæ comes hoc animal? cuſtodia rerum
Huic data. ſic lucos, ſacraq́; templa colit.
Innuptas opus eſt cura aſſeruare puellas
Peruigili. laqueos undique tendit amor.

Vino prudentiam augeri.

Hæc Bacchus pater, & Pallas communiter ambo
Templa tenent, ſoboles utraque uera Iouis:
Hæc caput, ille femur ſoluit: huic uſus oliui
Debitus: inuenit primus at ille merum.
Iunguntur merito, quòd ſi qui abſtemius odit
Vina: Deæ nullum ſentiet auxilium.

Prudentes vino abſtinent.

Quid me uexatis rami? ſum Palladis arbor,
Auferte hinc botros, uirgo fugit Bromium.

In ſtatuam Bacchi.

DIALOGISMVS.

Bacche pater: quis te mortali lumine nouit?
Et docta effinxit quis tua membra manu?
Praxiteles, qui me rapientem Gnoſida uidit.
Atque illo pinxit tempore qualis eram.
Cur iuuenis, tenerâque etiam lanugine uernat
Barba, queas Pylium cùm ſuperare ſenem?

Muneribus quandoque meis ſi parcere diſces
Iunior, & forti pectore ſemper eris.
Tympana non manibus, capiti non cornua deſunt.
Quos (niſi dementeis) talia ſigna decent?
Hoc doceo, noſtro quòd abuſus munere ſumit
Cornua: & inſanus mollia ſiſtra quatit.
Quid uult ille color membris penè igneus (omen
Abſit) an humanis ureris ipſe focis?
Cùm Semel es de uentre parens me fulmine traxit
Igniuomo: infectum puluere merſit aquis.
Hinc ſapit hic, liquidis qui nos bene diluit undis:
Qui non ardenti torret ab igne iecur.
Sed nunc me doceas quî uis miſcerier? & qua
Te ſanus tutum prendere lege queat?
Quadrantem addat aquæ, calicē ſumpſiſſe falerni
Qui cupit. hoc ſumi pocula more iuuat.
Stes intra heminas: nam qui procedere tendit
Vltrà: alacer, ſed mox ebrius inde furit.
Res dura hæc nimiùm. ſunt pendula guttura, dulce
Tu fluis. Heu facilè commoda nulla cadunt.

Gramen.

Gramineam Fabio patres tribuêre corollam,
Fregerat ut Pœnos Hannibalémq; mora.
Occulit inflexo nidum ſibi gramine alauda,
Vulgo aiunt, pullos ſic fouet illa ſuos.
Saturno Martiq; ſacrum, quo Glaucus adæſo
Polybides, factus creditur eſſe Deus.
His meritò arguitur nodis tutela ſalúsq;,
Herbáq; tot uires hæc digitalis habet.

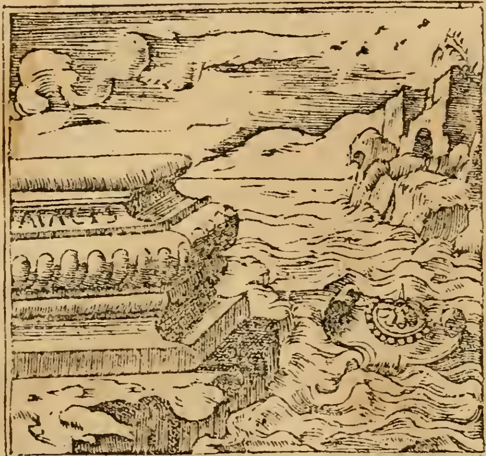
IVSTITIA.

Nec verbo, nec facto quen-
quam lædendum.

Aſſequitur, Nemeſisq́; uirûm ueſtigia ſeruat,
Continet & cubitum, duraq́; fræna manu.
Nè malè quid facias: né ue improba uerba loquaris:
Et iubet in cunctis rebus adeſſe modum.

Tandem,tandem Iuſtitia obtinet.

Aeacidæ Hectoreo perfuſum ſanguine ſcutum,
Quod Græcorum Ithaco concio iniqua dedit:
Iuſtior arripuit Neptunus in æquora iactum
Naufragio,ut dominum poſſet adire ſuum.
Littoreo Aiacis tumulo nanque intulit unda,
Quæ boat,& tali uoce ſepulchra ferit.
Viciſti Telamoniade,tu dignior armis.
Affectus fas eſt cedere iuſtitiæ.

Etiam ferociſmos domari.

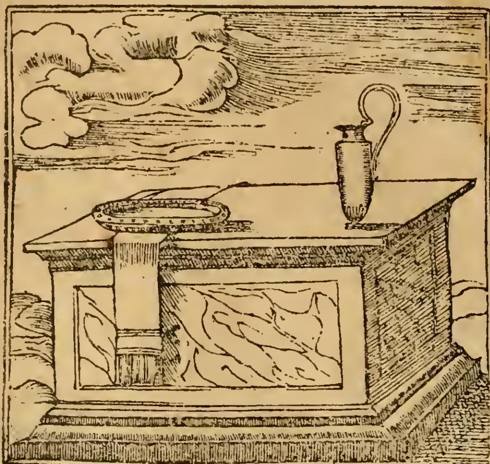
Romanum poſtquàm eloquiū, Cicerone perempto.
Perdiderat patriæ peſtis acerba ſuæ:
Inſcendit currus uictor, iunxítq; leones,
Compulit & durum colla ſubire iugum,
Magnanimos ceſsiſſe ſuis Antonius armis,
Ambage hac cupiens ſignificare duces.

Gratiam referendam.

Aërio inſignis pietate Ciconia nido,
Inueſtes pullos pignora grata fouet.
Taliáq; expectat ſibi munera mutua reddi,
Auxilio hoc quoties mater egebit anus.
Nec pia ſpem ſoboles fallit, ſed feſſa parentum
Corpora fert humeris, præſtat & ore cibos.

Abſtinentia.

Marmoreæ in tumulis una ſtat parte columnæ
Vrceus, ex alia cernere mallunium eſt.
Ius hæc forma monet dictum ſine ſordibus eſſe,
Defunctum puras atque habuiſſe manus.

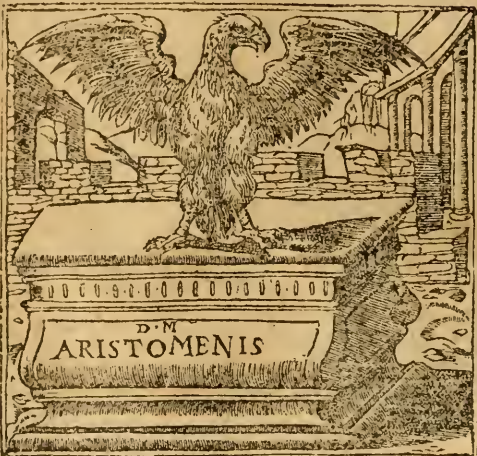
Bonis à diuitibus, nihil timendum.

Iunctus contiguo Marius mihi pariete, nec non
Subbardus, noſtri nomina nota fori,
Aedificãt bene nummati, ſatagúntq; uel ultrò
Obſtruere heu noſtris undique luminibus.
Me miſerum, geminæ quem tanquam Phinea raptãt
Harpyiæ, ut proprijs ſedibus eijciant.
Integritas noſtra, atque animus quæſitor honeſti,
His niſi ſint Zetes, his niſi ſint Calais.

FORTITVDO.
Signa Fortium.

DIALOGISMVS.

Quæ te cauſa mouet uolucris Saturnia, magni
Vt tumulo inſideas ardua Ariſtomenis?
Hoc moneo. Quãtũ inter aues ego robore præſto,
Tantùm Semideos inter Ariſtomenes.
Inſidiant timidæ timidorum buſta columbæ,
Nos aquilæ intrepidis ſigna benigna damnus.

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου.

Et toleranda homini triſtis fortuna ferendo eſt,
Et nimium felix ſæpe timenda fuit.
Suſtine(Epictetus dicebat) & abſtine. oportet
Multa pati, illicitis abſq; tenêre manus.
Sic ducis imperium uinctus fert poplite taurus
In dextro: ſic ſe continet à grauidis.

In adulari neſcientem.

Scire cupis dominos toties cur Theſſalis ora
Mutet, & ut uarios quærat habere duces:
Neſcit adulari, cuiquámue obtrudere palpum,
Regia quem morem principis omnis habet.
Sed ueluti ingenuus ſonipes, dorſo excutit omnem,
Qui moderari ipſum neſciat Hippocomon.
Nec ſæuire tamen domino fas. ultio ſola eſt,
Dura ferum ut iubeat ferre lupata magis.

Obdurandum aduerſus vrgentia.

Nititur in pondus palma, & conſurgit in arcum,
Quo magis & premitur: hoc mage tollit onus.
Fert & odoratas bellaria dulcia glandes,
Quẽis menſas inter primus habetur honos.
I puer, & reptans ramis has collige, mentis
Qui conſtantis erit, præmia digna feret.

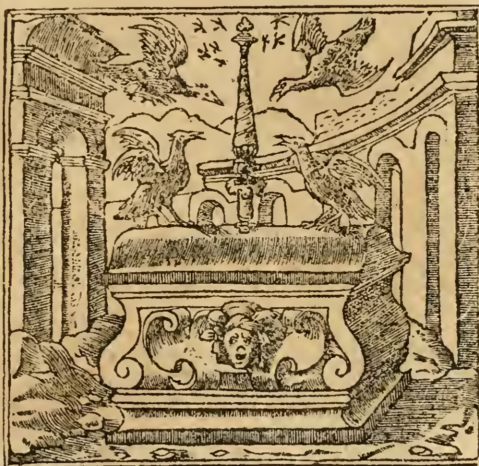
Omnia mea mecum porto.

Hunnus inops Scythiciq; miſerrimus acola ponti,
Vſtus perpetuo liuida membra gelu.
Qui Cereris non nouit opes,nec dona Lyæi,
Et pretioſa tamen ſtragula ſemper habet:
Nam murinæ illum perſtringunt undiq; pelles.
Lumina ſola patent,cætera opertus agit.
Sic furē haud metuit, ſic uentos temnit & himbres,
Tutus apúdq; uiros,tutus apúdq; deos.

CONCORDIA.

Concordiæ Symbolum.

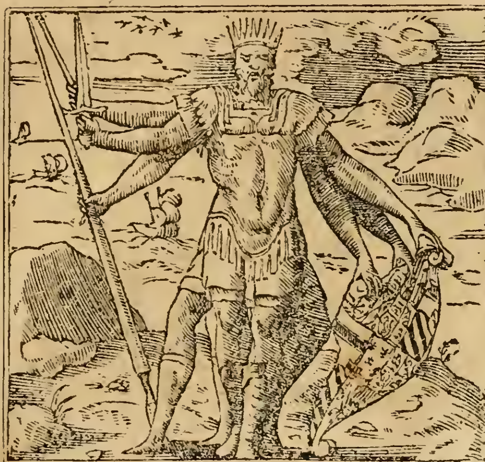
Cornicum mira inter ſe concordia uitæ eſt,
Mutua ſtátq; illis intemerata fides.
Hinc uolucres hæc ſceptra gerũt, ꝗ ſcilicet omnes
Conſenſu populi ſtántq;, cadúntq; duces:
Quem ſi de medio tollas, diſcordia præceps.
Aduolat, & ſecum regia fata trahit.

Concordia.

In bellum ciuile duces cùm Roma pararet,
Viribus & caderet Martia terra ſuis:
Mos fuit in partes turmis coëuntibus eaſdem,
Coniunctas dextras mutua dona dari.
Fœderis hæc ſpecies, id habet Concordia ſignum,
Vt quos iungit amor, iungat & ipſa manus.

Concordia inſupe-rabilis.

Tergeminos inter fuerat concordia fratres.
Tanta ſimul pietas mutua, & unus amor:
Inuicti humanis ut uiribus ampla tenerent
Regna, uno dicti nomine Geryonis.

Vnum nihil,duos plurimùm poſſe.

Laërtæ genitum,genitum quoque Tydeos unà,
Hac cera expreſsit Zenalis apta manus.
Viribus hic præſtat,hic pollet acumine mentis,
Nec tamen alterius non eget alter ope.
Cùm duo coniuncti ueniunt,uictoria certa eſt.
Solùm mens hominem,dextráue deſtituit.

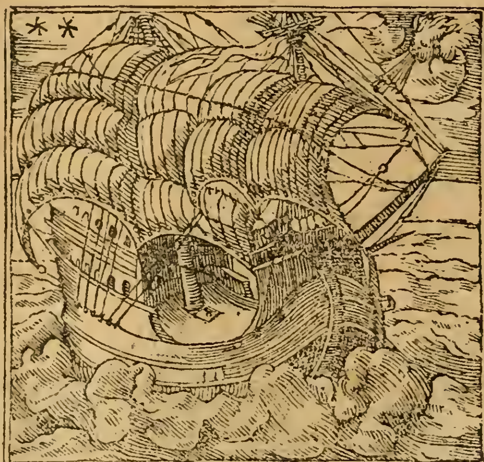
Firmiſsima conuelli
non poſſe.

Oceanus quamuis fluctus pater excitet omnes:
Danubiúmq; omnem barbare Turca bibas.
Non tamen irrumpes perfracto limite: Cæſar
Dum Charlus populis bellica ſigna dabit.
Sic ſacræ quercus firmis radicibus aſtant,
Sicca licet uenti concutiant folia.

SPES.

Spes proxima.

Innumeris agitur reſpub. noſtra procellis,
Et ſpes uenturæ ſola ſalutis adeſt:
Non ſecus ac nauis medio circum æquore uenti
Quam rapiunt: ſalſis iámque fatiſcit aquis.
Quòd ſi Helenæ adueniant lucentia ſydera fratres:
Amiſſos animos ſpes bona reſtituit.

In ſimulachrum Spei.

DIALOGISMVS.

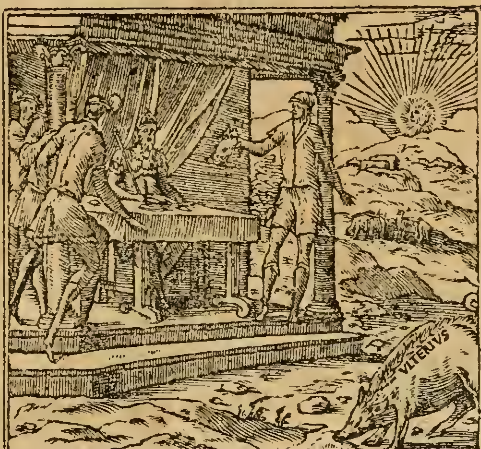

Quæ Dea tam læto ſuſpectans ſydera uultu?
Cuius peniculis reddita imago fuit?
Elpidij fecère manus. Ego nominor illa,
Quæ miſeris prõptam Spes bona præſtat opẽ.
Cur uiridis tibi palla? Quòd omnia me duce uernẽt.
Quid manibus mortis tela refracta geris?

Quòd uiuos ſperare decet,præcido ſepultis.
Cur in dolioli tegmine pigra ſedes?
Sola domi manſi uolitantibus undique noxis,
Aſcræi ut docuit muſa uerenda ſenis.
Quæ tibi adeſt uolucris? Cornix fidiſſimus oſcen,
Eſt bene cùm nequeat dicere:dicit,Erit.
Qui comites? Bonus euentus,præcépsq; Cupido,
Qui præeunt? Vigilum ſomnia uana uocant.
Quæ tibi iuncta aſtat? Scelerum Ramnuſia uindex,
Scilicet ut ſperes nil niſi quod liceat.

In dies meliora.

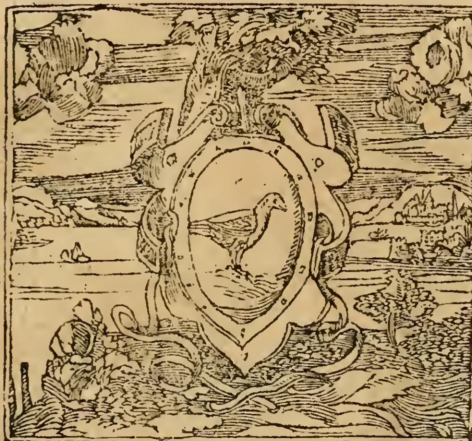
Roſtra nouo mihi ſetigeri ſuis obtulit anno,
Hæcq́; cliens uentri xenia (dixit) habe.
Progreditur ſemper, nec retro reſpicit unquam,
Gramina cum pando proruit ore uorax.
Cura uiris eadem eſt, ne ſpes ſublapſa retrorſum
Cedat: & ut melius ſit, quod & ulterius.

Illicitum non ſperandum.

Spes ſimul, & Nemeſis noſtris altaribus adſunt,
Scilicet ut ſperes non niſi quod liceat.

PVDICITIÆ.

Porphirio domini ſi inceſtet in ædibus uxor,
Deſpondétq; animum, præq; dolore perit.
Abdita in arcanis naturæ eſt cauſa. ſit index
Synceræ hæc uolucris certa pudicitiæ.

VITIA.

PERFIDIA.

In victoriam dolo partam.

Aiacis tumulum lachrymis ego perluo uirtus.
Heu miſera albentes dilacerata comas.
Scilicet hoc reſtabat adhuc, ut iudice Græco
Vincerer: & cauſa ſtet potiore dolus.

In fraudulentos.

Parua lacerta,atris ſtellatus corpora guttis
Stellio,qui latebras,& caua buſta colit,
Inuidiæ,prauique doli fert ſymbola pictus.
Heu nimium nuribus cognita zelotypis.
Nam turpi obtegitur faciem lentigine quiſquis,
Sit quibus immerſus Stellio,uina bibat.
Hinc uindicta frequens decepta pellice uino,
Quam formæ amiſſo flore relinquit amans

Dolus in ſuos.

Altilis allectator anas, & cærula pennis
Adſueta ad dominos ire redire ſuos.
Congeneres cernens uolitare per aëra turmas
Garrit: in illarum ſe recipitque gregem,
Prætenſa incautas donec ſub retia ducat.
Obſtrepitant captæ, conſcia at ipſa ſilet.
Perfida cognato ſe ſanguine polluit ales,
Officioſa alijs, exitioſa ſuis.

Maledicentia.

Archilochi tumulo inſculptas de marmore ueſpas
Eſſe ferunt, linguæ certa ſigilla malæ.

In receptatores ſicariorum.

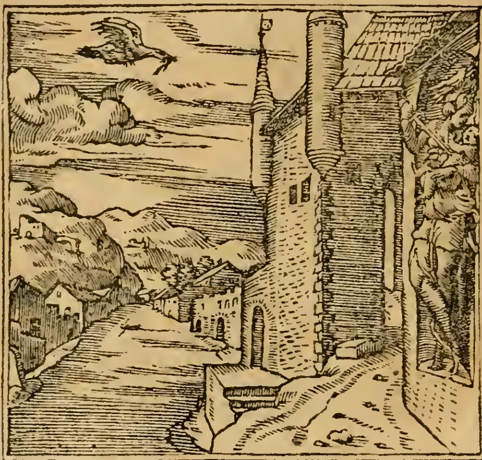
Latronum furúmque manus tibi Scæua per urbem
It comes: & diris cincta cohors gladijs.
Atque ita te mentis generoſum prodige cenſes,
Quòd tua complures allicit olla malos.
En nouus Actæon, qui poſtquàm cornua ſumpſit,
In prædam canibus ſe dedit ipſe ſuis.

In adulatores.

Semper hiat, ſemper tenuem qua ueſcitur auram,
Reciprocat Chamæleon,
Et mutat faciem, uarios ſumítq; colores,
Præter rubrum, uel candidum:
Sic & Adulator populari ueſcitur aura,
Hiánsq; cuncta deuorat.
Et ſolùm mores imitatur principis atros,
Albi, & pudici neſcius.

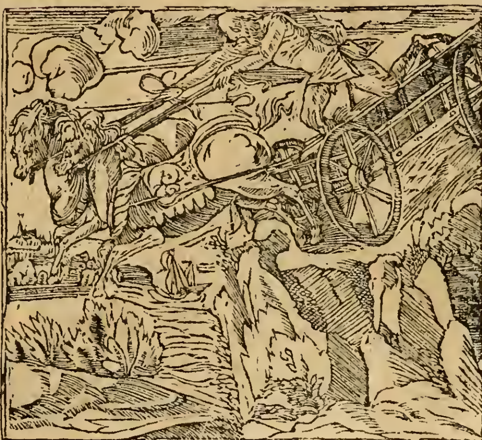
Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi non oportere.

Colchidos in gremio nidum quid congeris? eheu
Neſcia cur pullos tam malè credis auis?
Dira parens Medæa ſuos ſæuiſsima natos
Perdidit, & ſperas parcat ut illa tuis?

STVLTITIÆ.

Temeritas.

In præceps rapitur, fruſtra quoque tendit habenas
Auriga: effræni quem uehit oris equus.
Haud facilè huic credas, ratio quem nulla gubernat,
Et temerè proprio ducitur arbitrio.

Furor, & rabies.

Ora gerit clypeus rabioſi picta leonis,
Et ſcriptum in ſummo margine carmen habet:
Hic hominum eſt terror, cuius poſſeſſor Atrida
Talia magnanimus ſigna Agamemno tulit.

In temerarios.

Aſpicis aurigam currus Phaëtonta paterni
Ignivomos auſum flectere Solis equos.
Maxima qui poſtquàm terris incendia ſparſit:
Eſt temerè inſeſſo lapſus ab axe miſer.
Sic plerique rotis Fortunæ ad ſydera Reges
Euecti: ambitio quos iuuenilis agit:
Poſt magnam humani generis cladémque ſuámque,
Cunctorum pœnas denique dant ſcelerum.

In eos qui ſupra vires quicquam audent.

Dum dormit, dulci recreat dum corpora ſomno,
Sub picea, & clauam cæteráque arma tenet,
Alciden Pygmæa manus poſternere letho
Poſſe putat: uires non bene docta ſuas.
Excitus ipſe, uelut pulices, ſic proterit hoſtem,
Et ſæui implicitum pelle leonis agit.

Impoſsibile.

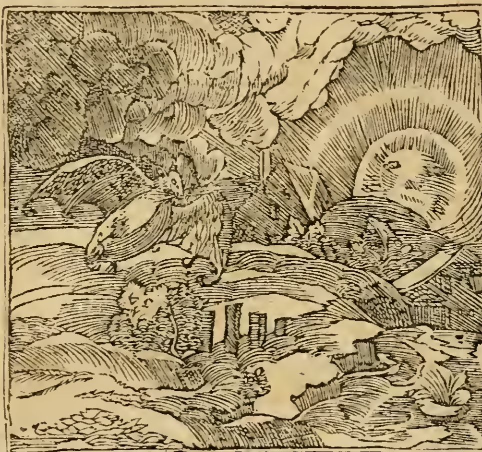
Abluis Aethiopem, quid fruſtra? ah deſine. noctis
Illuſtrare nigræ nemo poteſt tenebras.

Cuculi.

Ruricolas,agreſte genus,plerique cuculos
Cur uocitent,quænam prodita cauſa fuit?
Vere nouo cantat Coccyx,quo tempore uites
Qui non abſoluit,iure notatur iners.
Fert oua in nidos alienos,qualiter ille
Cui thalamum prodit uxor adulterio.

Veſpertilio.

Aſſumpſiſſe ſuum uolucri ex Meneide nomen,
Socraticum autores Chœrephoonta ferunt.
Fuſca uiro facies, & ſtridens uocula, tali
Hunc hominem potuit commaculare nota.

Aliud.

Veſpere quæ tantùm uolitat, quæ lumine luſca eſt,
Quæ cùm alas geſtet, cætera muris habet,
Ad res diuerſas trahitur. mala nomina primùm
Signat, quæ latitant iudiciumq́; timent.
Inde & philoſophos, qui dum cæleſtia quærunt,
Caligant oculis, falſaq́; ſola uident.
Tandem & uerſutos, cùm clam ſectentur utrúmq;,
Acquirunt neutra qui ſibi parte fidem.

Ira.

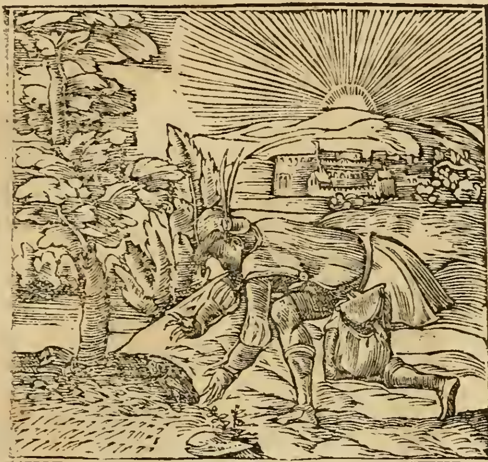
Alcæam ueteres caudam dixêre Leonis,
Qua ſtimulante iras concipit ille graues.
Lutea cùm ſurgit bilis, crudeſcit & atro
Felle dolor, furias excitat indomitas.

In eum qui ſibi ipſi damnum apparat.

Capra lupum non ſponte,meo nunc ubere lacto,
Quòd malè paſtoris prouida cura iubet.
Creuerit ille ſimul,mea me poſt ubera paſcet.
Improbitas nullo flectitur obſequio.

Fatuitas.

Miraris noſtro quòd carmine diceris Otus,
Sit uetus à proauis cum tibi nomen Otho.
Aurita eſt, ſimiles, & habet ceu noctua plumas,
Saltantémque auceps mancipat aptus auem.
Hinc fatuos, captu & faciles, nos dicimus otos,
Hoc tibi conueniens tu quoque nomen habe.

Obliuio paupertatis parens.

Cùm lupus eſuriens mandit ceruarius eſcam,
Præq; fame captum deuorat hinnuleum,
Reſpiciat ſi forte aliò, uel lumina uertat,
Præſentem oblitus quem tenet ungue cibum,
Queritat incertam (tanta eſt obliuio) prædam.
Qui ſua neglexit ſtultè, aliena petit.

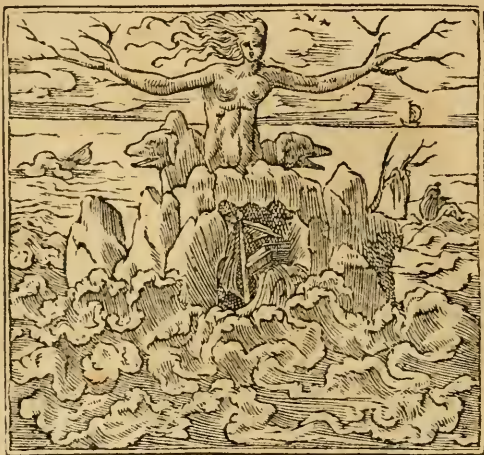
SVPERBIA.

Superbia.

En ſtatuæ ſtatua, & ductum de marmore marmor,
Se conferre deis auſa procax Niobe.
Eſt uitium muliebre ſuperbia, & arguit oris
Duritiem, ac ſenſus, qualis ineſt lapidi.

Impudentia.

Pube tenus mulier, ſuccincta latrantibus infra
Monſtrorum catulis, Scylla biformis erat.
Monſtra putantur auarities, audacia, raptus.
At Scylla eſt nullus cui ſit in ore pudor.

φιλαυτία.

Quòd nimium tua forma tibi Narciſſe placebat,
In florem, & noti eſt uerſa ſtuporis olus.
Ingenij eſt marcor, cladésque Philautia: doctos
Quæ peſſum plures dátque deditque uiros.
Qui ueterũ abiecta methodo, noua dogmata q̃runt,
Nilque ſuas præter tradere phantaſias.

Garrulitas.

Quid matutinos Progne mihi garrula ſomnos
Rumpis? & obſtrepero Daulias ore canis?
Dignus epops Tereus, qui maluit enſe putare
Quàm linguam immodicam ſtirpitùs eruere.

INVIDIA.

Squallida uipereas manducans fœmina carnes,
Cuique dolent oculi, quæq; ſuum cor edit,
Quam macies, & pallor habent, ſpinoſáq; geſtat
Tela manu. Talis pingitur inuidia.

LVXVRIA.

Luxuria.

Eruca capripes redimitus tempora Faunus
Immodicæ Veneris ſymbola certa refert.
Eſt eruca ſalax, indéxque libidinis hircus,
Et ſatyri nymphas, ſemper amare ſolent.

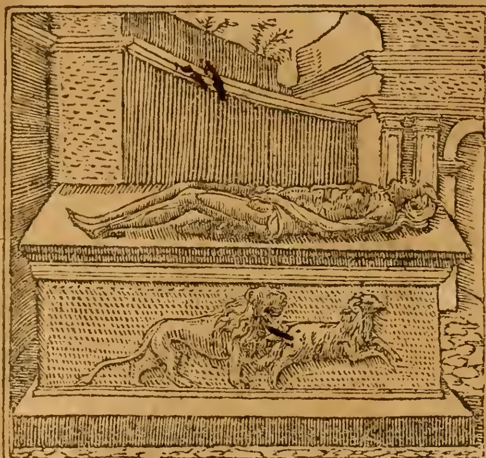
Luxurioſorum opes.

Rupibus aëris, ſummiq; crepidine ſaxi
Immites fructus ficus acerba parit,
Quos corui comedũt, quos deuorat improba cornix
Qui nihil humanæ commoditatis habent.
Sic fatuorum opibus paraſiti, & ſcorta fruuntur:
Et nulla iuſtos utilitate iuuant.

Tumulus meretricis.

Διαλογιστικῶς.

Quis tumulꝰ? Cuia urna? Ephyrææ eſt Laidos. ah, nō
Erubuit tantum perdere Parca decus?
Nulla fuit tum forma. illam iam carpſerat ætas,
Iam ſpeculum Veneri cauta dicarat anus.
Quid ſcalptus ſibi uult aries quem parte leæna
Vnguibus apprehenſum poſteriore tenet?
Non aliter captos quòd & ipſa teneret amantes,
Vir gregis eſt aries, clune tenetur amans.

In amatores meretricum.

Villoſæ indutus piſcator tegmina capræ,
Addidit ut capiti cornua bina ſuo,
Fallit amatorem ſtans ſummo in littore Sargum:
In laqueos ſimi quem gregis ardor agit.
Capra refert ſcortum, ſimilis fit Sargus amanti,
Qui miſer obſcœno captus amore perit.

Cauendum à meretricibus.

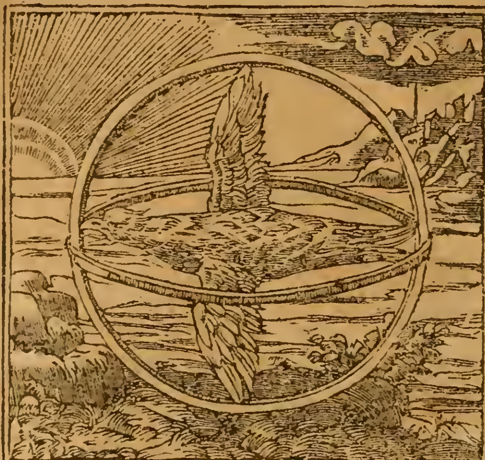
Sole ſatæ Circes tam magna potentia fertur,
Verterit ut multos in noua monſtra uiros.
Teſtis equûm domitor Picus, tum Scylla biformis,
Atque Ithaci poſtquam uina bibêre ſues.
Indicat illuſtri meretricem nomine Circe,
Et rationem animi perdere, quiſquis amat,

Amuletum Veneris.

Inguina dente fero ſuffoſum Cypris Adonin
Lactucæ folijs condidit exanimem.
Hinc genitali aruo tantum lactuca reſiſtit,
Quantum eruca ſalax uix ſtimulare poteſt.

Inuiolabiles telo Cupidinis.

Ne dirus te uincat amor, neu fœmina mentem
Diripiat magicis artibus ulla tuam:
Bacchica auis præſto tibi motacilla paretur,
Quam quadriradiam circuli in orbe loces:
Ore crucem & cauda, & geminis ut complicet alis,
Tale amuletum carminis omnis erit.
Dicitur hoc Veneris ſigno Pagaſæus Iaſon
Phaſiacis lædi non potuiſſe dolis.

Laſciuia.

PROBLEMA.

Delicias, & molliciem mus creditur albus
Arguere, at ratio non ſat aperta mihi eſt.
An quòd ei natura ſalax, & multa libido eſt?
Ornat Romanas an quia pelle nurus?
Sarmaticum murem uocitant plerique Zibellum,
Et celebris ſuaui eſt unguine muſcus Arabs.

DESIDIA.

Deſidia.

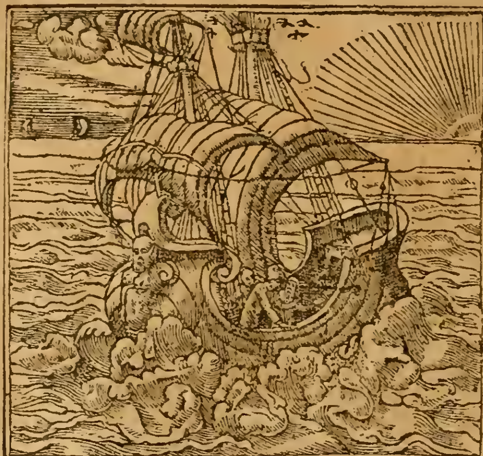
Deſidet in modio Eſſæus, ſpeculator & aſtra,
Subtus & accenſam contegit igne facem.
Segnities ſpecie recti uelata cuculo,
Non ſe, non alios utilitate iuuat.

Deſidiam abijciendam.

Quiſquis iners abeat. Nam in chœnice figere ſedem,
Nos prohibent Samij dogmata ſancta ſenis.
Surge igitur: duróque manus adſueſce labori,
Det tibi dimenſos craſtina ut hora cibos.

In facilè à virtute deſci-ſcentes.

Parua uelut limax ſpreto Remora impete uenti,
Remorúmque, ratem ſiſtere ſola poteſt.
Sic quoſdam ingenio, & uirtute ad ſidera uectos,
Detinet in medio tramite, cauſa leuis:
Anxia lis ueluti eſt: uel qui meretricius ardor
Egregijs iuuenes ſeuocat à ſtudijs.

Ignaui.

Ignaui ardeolam ſtellarem effingere ſerui
Et ſtudia, & mores, fabula priſca fuit.
Quæ famulum Aſteriã uolucris ſumpſiſſe figuram:
Eſt commenta: fides ſit penes hiſtoricos.
Degener hic ueluti qui cæuet in aëre falco eſt,
Dictus ab antiquis uatibus ardelio.

AVARITIA.

Auaritia.

Heu miſer in medijs ſitiens ſtat Tantalus undis,
Et poma eſuriens proxima, habere nequit.
Nomine mutato de te id dicetur auare,
Qui, quaſi non habeas, non frueris quod habes.

In auaros.

Septitius populos inter ditiſsimus omnes,
Arua ſenex nullus quo magis ampla tenet.
Defraudans geniúmque ſuum, menſaſq; paratas,
Nil præter betas, duráque rapa uorat.
Cui ſimilem dicam hunc, inopem quem copia reddit?
An' ne aſino? Sic eſt: inſtar hic eius habet.
Nanque aſinus dorſo pretioſa opſonia geſtat.
Séque rubo, aut dura carice pauper alit.

In aulicos.

Vana Palatinos quos ducat aula clientes,
Dicitur auratis nectere compedibus.

In ſordidos.

Quæ roſtro (clyſtere uelut) ſibi proluit aluum
Ibis, Niliacis cognita littoribus,
Tranſijt opprobrij in nomen. quo Publius hoſtem
Naſo ſuum appellat, Battiadésque ſuum.

In diuites publico malo.

Anguillas quiſquis captat, ſi limpida uerrat
Flumina, ſi illimes auſit adire lacus,
Caſſus erit, ludétque operam. multum excitet ergo
Si cretæ, & uitreas palmula turbet aquas:
Diues erit. Sic ijs res publica turbida lucro eſt,
Qui pace, arctati legibus, eſuriunt.

In auaros, vel quibus melior conditio ab extraneis offertur.

Delphini inſidens uada cærula ſulcat Arion,
Hócque aures mulcet, frænat & ora ſono.
Quàm ſit auari hominis, non tã mẽs dira ferarũ eſt:
Quique uiris rapimur, piſcibus eripimur.

GVLA.

Curculione gruis tumida uir pingitur aluo,
Qui Laron, aut manibus, geſtat Onocrotalum
Talis forma fuit Dionyſi, & talis Apici,
Et gula quos celebres delicioſa fecit.

Ocni effigies. De his qui meretricibus donant, quod in bonos vſus verti debeat.

Impiger haud ceſſat funem contexere ſparto,
Humidáque artifici iungere fila manu.
Sed quantum multis uix torquet ſtrenuus horis,
Protinus ignaui uentris aſella uorat.
Fœmina iners animal facili congeſta marito
Lucra rapit, mundum prodigit inq; ſuum.

In paraſitos.

Quos tibi donamus, fluuiales accipe cancros,
Munera conueniunt moribus iſta tuis.
His oculi uigiles, & forfice plurimus ordo
Chelarum armatus, maximáque aluus adeſt.
Sic tibi propenſus ſtat pingui abdomine uenter,
Pernicésque pedes, ſpiculáque apta pedi.
Cùm uagus in triuijs, menſæq; ſedilibus erras,
Inq; alios mordax ſcommata falſa iacis.

Paruam culinam, duobus ganeonibus non ſufficere.

In modicis nihil eſt quod quis lucretur: & unum
Arbuſtum geminos non alit Erythacos.

ALIVD.

In tenui ſpes nulla lucri eſt: unóq; reſidunt
Arbuſto geminæ non bene Ficedulæ.

Captiuus ob gulam.

Regnatorq́; penus, menſæq́; arroſor herilis
Oſtrea mus ſummis uidit hiulca labris.
Quẽis tenerã apponẽs barbã falſa oſſa momordit,
Aſt ea clauſerunt tacta repente domum.
Deprenſum & tetro tenuerunt carcere furem,
Semet in obſcurum qui dederat tumulum.

In garrulum & guloſum.

Voce boat torua, prælargo eſt gutture, roſtrum
Inſtar habet naſi multiforiſque tubæ.
Deformem rabulam, addictum uentrique gulæq;
Signabit, uolucer cum truo pictus erit.

DOCTORVM AGNOMINA.

Moris uetuſti eſt, aliqua profeſſoribus
Superadijci cognomina.
Faciles apertóſq; explicans tantum locos,
Canon uocatur Curtius.
Reuoluitur qui eodem, & iterátq; nimis
Mæander, ut Pariſius.

Obſcurus & confuſus, ut Picus fuit,
  Labyrinthus appellabitur.
Nimis breuis, multa amputans, ut Claudius,
  Mucronis agnomen feret.
Qui uel columnas uoce rumpit, Parpalus,
  Dictus truo eſt ſcholaſticis.
Contra eſt uocatus, tenuis eſſet Albius
  Quòd uoce, ueſpertilio.
At ultimas mutilans colobotes ſyllabas,
  Hirundo Craſſus dicitur.
Qui ſurdus alijs, ſolus ipſe uult loqui,
  Vt ſturnus in prouerbio eſt.
Hic blæſus, ille raucus, iſte garriens.
  Hic ſibilat ceu uipera.
Tumultuatur ille rictu & naribus.
  Huic lingua terebellam facit.
Singultit alius, atq; tuſsit hæſitans.
  Conſpuit alius ut pſecas.
Quàm multa rebus uitia in humanis agunt,
  Tam multa ſurgunt nomina.

NATVRA.

Vis naturæ.

Pana colunt gentes,(naturam hoc dicere rerum eſt)
Semicaprúmq; hominem,ſemiuirúmq; Deum.
Eſt uir pube tenus,quòd nobis inſita uirtus
Corde oriens,celſa uerticis arce ſedet.
Hinc caper eſt,quia nos natura in ſecla propagat
Concubitu:ut uolucres,ſquamea,bruta,feras.
Quod commune alijs animantibus,eſt caper index
Luxuriæ,Veneris ſignáque aperta gerit.
Cordi alij ſophian,alij tribuêre cerebro.
Inferiora modus,nec ratio ulla tenet.

Ars Naturam adiuuans.

Vt ſpieræ Fortuna, cubo ſic inſidet Hermes:
Artibus hic, uarijs caſibus illaq præeſt.
Aduerſus uim Fortunæ eſt ars facta. ſed artis
Cum Fortuna mala eſt, ſæpe requirit opem.
Diſce bonas artes igitur ſtudioſa iuuentus,
Quæ certæ ſecum commoda ſortis habent.

In iuuentam.

Natus uterque Iouis, tener atque imberbis uterq;,
Quem Latona tulit, quem tulit & Semele,
Saluete, æterna ſimul & florete iuuenta,
Numine ſit noſtro quæ diuturna mihi.
Tu uino curas, tu uictu dilue morbos,
Vt lento accedat ſera ſenecta pede.

In quatuor tempora anni.

Adueniſſe hyemem fringilla renuntiat ales.
Ad nos uere nouo garrula hirundo redit.
Indicat æſtatem ſeſe expectare cuculus.
Autumno eſt tantum cernere ficedulas.

ASTROLOGIA.

Scyphus Neſtoris.

Neſtoreum geminis cratera hunc accipe fundis,
Quod grauis argenti maſſa profudit opus.
Clauiculi ex auro: ſtant circum quatuor anſæ:
Vnam quanque ſuper fulua columba ſedet.

Solus eum potuit longæuus tollere Neſtor.
Meonidæ doceas quid ſibi muſa uelit?
Eſt cœlum ſcyphus ipſe.color argenteus illi eſt:
Aurea ſunt cœli ſidera clauiculi.
Pleiadas eſſe putant,quas dixerit ille columbas.
Vmblici gemini,magna minórque fera eſt.
Hæc Neſtor longo ſapiens intelligit uſu,
Bella gerunt fortes,callidus aſtra tenet.

Quæ ſupra nos, nihil ad nos.

Caucaſia æternum pendens in rupe Prometheus
Diripitur ſacri præpetis ungue iecur.
Et nollet feciſſe hominem: figulóſque peroſus
Accenſam rapto damnat ab igne facem.
Roduntur uarijs prudentum pectora curis,
Qui cœli affectant ſcire, deûmque uices.

In aſtrologos.

Icare per ſuperos qui raptus & aëra, donec
In mare præcipitem cæra liquata daret,
Nunc te cæra eadem, feruénsque exuſcitat ignis,
Exemplo ut doceas dogmata certa tuo.
Aſtrologus caueat quicquam prædicere. præceps
Nam cadet impoſtor, dum ſuper aſtra uolat.

Qui alta contemplantur cadere.

Dum turdos uiſco, pedica dum fallit alaudas,
Et iacta altiuolam figit harundo gruem,
Dipſada non prudens auceps pede perculit: ultrix
Illa mali, emiſſum uirus ab ore iacit.
Sic obit, extento qui ſydera reſpicit arcu.
Securus fati, quod iacet ante pedes.

AMOR.

Potentiſsimus affectus amor.

Aſpice ut inuictus uires auriga leonis,
Expreſſus gemma puſio uincat amor:
Vtq́; manu hac ſcuticā tenet, hac ut flectit habenas,
Vtq́; eſt in pueri plurimus ore decor.
Dira lues procul eſto: feram qui uincere talem
Eſt potis, à nobis temperet ánne manus?

Potentia amoris.

Nudus Amor uiden' ut ridet,placidúmq; tuetur?
Nec faculas,nec quæ cornua flectat habet.
Altera ſed manuum flores gerit,altera piſcem,
Scilicet ut terræ iura det,atque mari.

Vis amoris.

Aligerum fulmen fregit Deus *aliter, igne*
Dum demonſtrat uti eſt fortior ignis amor.

In ſtudioſum captum Amore.

Immerſus ſtudijs, dicundo & iure peritus,
Et maximus libellio,
Helianiran amat, quantùm nec Thracius unquam
Princeps ſororis pellicem.
Pallada cur alio ſuperaſti iudice Cypri?
Num ſat ſub Ida eſt uincere?

Ἀντέρως, id eſt amor virtutis.

Διαλογιστικῶς.

Dic ubi ſunt incurui arcus? ubi tela Cupido?
Mollia queîs iuuenum figere corda ſoles?
Fax ubi triſtis? ubi pennæ? tres unde corollas
Fert manus? unde aliam tempora cincta gerunt?
Haud mihi uulgari eſt, (hoſpes) cũ Cypride quicquã
Vlla uoluptatis nos neque forma tulit,
Sed puris hominum ſuccendo mentibus ignes
Diſciplinæ: animos aſtráque ad alta traho.
Quatuor eq; ipſa texo uirtute corollas,
Quarum quæ Sophiæ eſt, tempora prima tegit.

Ἀντέρως, Amor virtutis, alium Cupidinem ſuperans.

Aligerum, aligeróque inimicum pinxit Amori,
Arcu arcum, atque ignes igne domans Nemeſis.
Vt quæ alijs fecit patiatur. at hic puer olim
Intrepidus geſtans tela, miſer lachrymat.
Ter ſpuit, inq; ſinus imos (res mira) crematur
Igne ignis, furias odit Amoris Amor.

Dulcia quandoq; amara fieri.

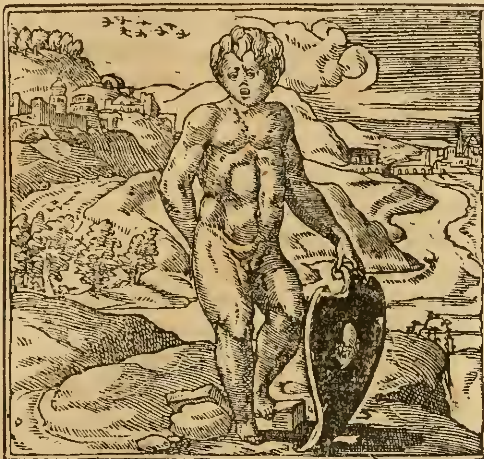
Matre procul licta, paulùm ſeceſſerat infans
Lydius: hunc diræ ſed rapuiſtis apes.
Venerat hic ad uos placidas ratus eſſe uolucres,
Cùm nec ita immitis uipera ſæua foret.
Quæ datis ah, dulci ſtimulos pro munere mellis.
Proh dolor, Heu ſine te gratia nulla datur.

Ferè ſimile ex Theocrito.

Alueolis dum mella legit: percuſsit Amorem
Furacem mala apes, & ſummis ſpicula liquit
In digitis: tumido gemit at puer anxius ungue.
Et quatit errabundus humum: Venerique dolorẽ
Indicat, & grauiter queritur, quòd apicula paruum
Ipſa inferre animal tam noxia uulnera poſsit.
Cui ridens Venus, Hanc imitaris tu quoque dixit
Nate feram, qui das tot noxia uulnera paruus.

In ſtatuam Amoris.

Quis ſit Amor, plures olim cecinêre Poëtæ,
Eius qui uario nomine geſta ferunt.
Conuenit hoc, ꝙ ueſte caret, quòd corpore paruus.
Tela, alíſque ferens, lumina nulla tenet.
Hæc ora, hic habitúſque Dei eſt. Sed dicere tantos
Si licet in uates, falſa ſubeſſe reor.
Eccur nudus agat? diuo quaſi pallia deſint,
Qui cunctas domiti poßidet orbis opes.

Aut quî quæſo niues boreámque euadere nudus,
Alpinum potuit, ſtrictáque prata gelu?
Si puer eſt, puerum'ne uocas qui Neſtora uincit?
An noſti Aſcræi carmina docta ſenis?
Inconſtans puer, hic obdurans: pectora quæ iam
Trans adijt, nunquam linquere ſponte poteſt.
At pharetras & tela gerit, quid inutile pondus?
An curuare infans cornua dura ualet?
Alas cur'ue tenet, quas neſcit in æthera ferre?
Inſcius in uolucrum flectere tela iecur.
Serpit humi, ſempérque uirûm mortalia corda
Lædit. & haud alas ſaxeus inde mouet.
Si cæcus, uittámque gerit, quid tænia cæco
Vtilis eſt? ideo num minus ille uidet?
Quiſue ſagittiferum credat, qui lumine captus?
Hic certa, aſt cæci ſpicula uana mouet.
Igneus eſt aiunt, uerſatq; in pectore flammas.
Cur age uiuit adhuc? omnia flamma uorat.
Quinetiam tumidis cur non extinguitur undis,
Naiadum quoties mollia corda ſubit?
At tu ne tantis capiare erroribus audi,
Verus quid ſit Amor carmina noſtra ferent.
Iucundus labor eſt, laſciua per ocia. ſignum
Illius eſt, nigro punica glans clypeo.

In obliuionem patriæ.

Iam dudum miſſa patria, oblitúsque tuorum,
Quos tibi ſeu ſanguis, ſiue parauit amor,
Romam habitas: nec cura domum ſubit ulla reuerti.
Aeternæ tantùm te capit urbis honos.
Sic Ithacûm præmiſſa manus dulcedine Loti
Liquerat & patriam, liquerat atque ducem.

Sirenes.

Abſque alis uolucres, & crucibus abſque puellas,
Roſtro abſq; & piſces, qui tamen ora canant,
Quis putet eſſe ullos? iungi hæc natura negauit
Sirenes fieri ſed potuiſſe docent.
Illicitum eſt mulier, quæ in piſcem deſinit atrum,
Plurima quòd ſecum monſtra libido uehit.
Aſpectu, uerbis, animi candore, trahuntur,
Parthenope, Ligia, Leucoſiáque uiri.
Has muſæ explumant, has atque illudit Vlyſſes.
Scilicet eſt doctis cum meretrice nihil.

Senex puellam amans.

Dum Sophocles (quamuis affecta ætate) puellam
A quæſtu Archippen ad ſua uota trahit,
Allicit & pretio, tulit ægrè inſana iuuentus
Ob zelum, & tali carmine utrunque notat.
Noctua ut tumulis, ſuper utq; cadauera bubo,
Talis apud Sophoclem noſtra puella ſedet.

In colores.

Index mœſtitiæ eſt pullus color.utimur omnes
Hoc habitu,tumulis cum damus inferias.
At ſynceri animi,& mentis ſtola candida puræ.
Hinc ſyndon ſacris linea grata uiris.
Nos ſperare docet uiridis.Spes dicitur eſſe
In uiridi,quoties irrita retro cadit.

Eſt cupidis flauus color, eſt & amantibus aptus,
Et ſcortis, & quẽis ſpes ſua certa fuit.
At ruber armatos equites exornet amictus,
Indicet & pueros erubuiſſe pudor.
Cæruleus nautas, & qui cœleſtia uates
Attoniti nimia relligione petunt.
Vilia ſunt giluis natiuáque uellera birris,
Qualia lignipedes ſtragula habere ſolent.
Quem curæ ingentes cruciant, uel zelus amoris
Creditur hic fulua non malè ueſte tegi.
Quiſquis ſorte ſua contentus, ianthina geſtet,
Fortunæ æquanimis, tædia quique ferat.
Vt uaria eſt natura coloribus in gignendis,
Sic alijs aliud: ſed ſua cuique placent.

FORTVNA.

Virtuti, Fortuna comes.

Anguibus implicitis, geminis caduceus alis,
Inter AmalthϾ cornua rectus adeſt.
Pollentes ſic mente uiros, fandique peritos
Indicat, ut rerum copia multa beet.

Fortuna, Virtutem ſuperans.

Cæſareo poſtquàm ſuperatus milite, uidit
Ciuili undantem ſanguine Pharſaliam:
Iamiam ſtricturus moribunda in pectora ferrum,
Audaci hos Brutus protulit ore ſonos:
Infelix Virtus & ſolis prouida uerbis,
Fortunam in rebus cur ſequeris dominam?

Paupertatem ſummis ingenijs obeſſe, ne prouehantur.

Dextra tenet lapidem, manus altera ſuſtinet alas.
Vt me pluma leuat: ſic graue mergit onus.
Ingenio poteram ſuperas uolitare per arces,
Me niſi paupertas inuida deprimeret.

In occaſionem.

Διαλογιστικῶς.

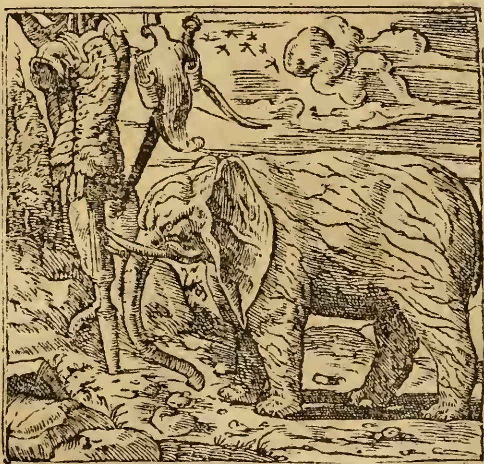
Lyſippi hoc opus eſt, Sycion cui patria. Tu quis?
Cuncta domans capti temporis articulus.
Cur pinnis ſtas? uſque rotor. Talaria plantis
Cur retines? Paßim me leuis aura rapit.
In dextra eſt tenuis dic unde nouacula? Acutum
Omni acie hoc ſignum me magis eſſe docet.
Cur in frõte coma? Occurrens ut prẽdar. At heus tu
Dic cur pars calua eſt poſterior capitis?
Ne ſemel alipedem ſi quis permittat abire,
Ne poßim apprenſo poſtmodò crine capi.
Tali opifex nos arte, tui cauſa, edidit hoſpes.
Vtq; omnes moneam: pergula aperta tenet.

In ſubitum terrorem.

Effuſo cernens fugientes agmine turmas,
Quis mea nunc inflat cornua? Faunus ait.

In illaudata laudantes.

Ingentes Galatûm ſemermi milite turmas,
Spem præter trepidus fuderat Antiochus,
Lucarum cùm ſæua boum uis, ira proboſcis,
Tum primùm hoſtiles corripuiſſet equos.
Ergo trophæa locans Elephantis imagine pinxit,
Inſuper & ſocijs occideramus ait,
Bellua ſeruaſſet ni nos fœdiſsima barrus.
Vt ſuperaſſe iuuat: ſic ſuperaſſe pudet.

In momentaneam felicitatem.

Aëriam propter creuiſſe Cucurbita pinum
Dicitur: & grandi luxuriaſſe coma.
Cùm ramos complexa, ipſumq́; egreſſa cacumen,
Se præſtare alijs credidit arboribus.
Cui pinus: Nimium breuis eſt hæc gloria. nam te
Protinus adueniet quæ malè perdet hyems.

Ex damno alterius, alterius vtilitas.

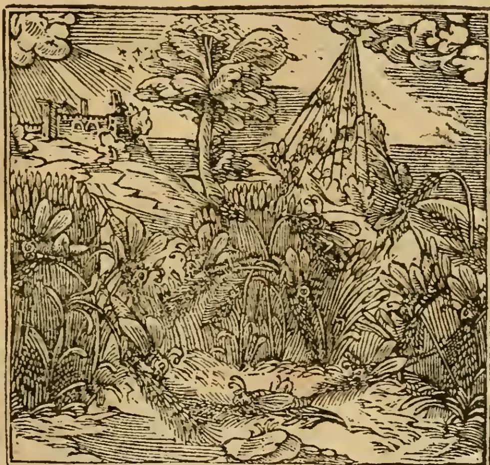
Dum ſæuis ruerent in mutua uulnera telis,
Vngue leæna ferox, dente timendus aper,
Accurrit uultur ſpectatum, & prandia captat.
Gloria uictoris, præda futura ſua eſt.

Bonis auſpicijs incipiendum.

Auſpicijs res cœpta malis,bene cedere neſcit.
Felici quæ ſunt omine facta,iuuant.
Quicquid agis,muſtella tibi ſi occurrat,omitte:
Signa malæ hæc ſortis beſtia praua gerit.

Nil reliqui.

Scilicet hoc deerat, poſt tot mala denique noſtris
Locuſtæ ut raperent, quicquid ineſſet, agris.
Vidimus innumeras Euro duce tendere turmas,
Qualia non Atylæ, caſtráue Xerxis erant.
Hæ fœnum, milium, corda omnia conſumpſerunt,
Spes & in anguſto eſt, ſtant niſi uota ſuper.

Malè parta, malè dilabuntur.

Miluus edax, nimiæ quem nauſea torſerat eſcæ,
Hei mihi mater ait uiſcera ab ore fluunt.
Illa autem. quid fles? cur hæc tua uiſcera credas,
Qui rapto uiuens ſola aliena uomis?

Semper preſto eſſe infortunia.

Ludebant parili tres olim ætate puellæ
Sordibus: ad Stygias quæ prior iret aquas.
Aſt cui iactato malè ceſſerat alea talo,
Ridebat ſortis cæca puella ſuæ.
Cùm ſubitò icta caput labente eſt mortua tecto,
Soluit & audacis debita fata ioci.
Rebus in aduerſis mala ſors non fallitur: aſt in
Fauſtis, nec precibus, nec locus eſt manui.

Remedia in arduo, mala in prono eſſe.

Aetherijs poſtquàm deiecit ſedibus Aten
Iuppiter: heu uexat quàm mala noxa uiros?
Euolat hæc pedibus celer, & pernicibus alis,
Intactúmque nihil caſibus eſſe ſinit.
Ergo Litæ, proles Iouis, hanc comitantur euntem,
Sarturæ quicquid fecerit illa mali.
Sed quia ſegnipedes, luſcæ, laſſæq; ſenecta,
Nil niſi pòſt, longo tempore reſtituunt.

HONOR.

Ex arduis perpetuum nomen.

Crediderat platani ramis ſua pignora paſſer,
Et bene: ni ſæuo uiſa dracone forent.
Glutijt hic pullos omnes, miſerámque parentem
Saxeus, & tali dignus obire nece.
Hæc, niſi mentitur Calchas, monumenta laboris
Sunt longi, cuius fama perennis eat.

Ex literarum ſtudijs immortalitatem acquiri.

Neptuni tubicen, cuius pars ultima cetum,
Aequoreum facies indicat eſſe Deum:
Serpentis medio Triton comprenditur orbe,
Qui caudam inſerto mordicus ore tenet.
Fama uiros animo inſignes, præclaráque geſta
Proſequitur: toto mandat & orbe legi.

Tumulus Ioannis Galeacij Vicecomitis, primi Ducis Mediol.

Pro tumulo pone Italiam, pone arma, Ducésq;,
Et mare, quod geminos mugit adúsque ſinus.
Adde his barbariem conantem irrumpere fruſtrà,
Et mercede emptas in fera bella manus.
Anguiger eſt ſummo ſiſtens in culmine, dicat:
Quis paruis magnam me ſuper impoſuit?

Optimus ciuis.

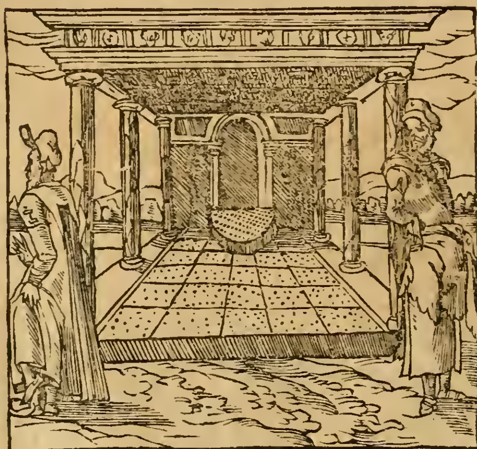
Dum iuſtis patriam Thraſybulus uindicat armis,
Dúmque ſimultates ponere quemque iubet,
Concors ordo omnis magni inſtar muneris, illi
Palladiæ ſertum frondis habere dedit.
Cinge comã Thraſybule, geras hunc ſolus honorẽ,
In magna nemo eſt æmulus urbe tibi.

Strenuorum immortale nomen.

Aeacide tumulum Rhœtæo in littore cernis,
Quem plerunque pedes uiſitat alba Thetis.
Obtegitur ſemper uiridi lapis hic amarantho,
Quòd nunquam herois ſit moriturus honos.
Hic Graiũ murus, magni nex Hectoris, haud plus
Debet Mæonidæ, quàm ſibi Mæonides.

Nobiles & generoſi.

Aurea Cæcropias nectebat fibula ueſtes:
Cui coniuncta tenax dente cicada fuit.
Calceus Arcadico ſuberat cui linula ritu,
Geſtatur patribus mullea Romulidis.
Indigenas quòd ſe adſererent: hæc ſigna tulerunt
Antiqua illuſtres nobilitate uiri.

Duodecim certamina Herculis.

Α᾽λληγορικῶς.

Roboris inuicti ſuperat facundia laudes.
Dicta Sophiſtarum laqueóſq; reſoluit inanes.
Non furor, aut rabies uirtute potentior ulla eſt.
Continuum ob curſum ſapienti opulentia cedit.

Spernit

Spernit auaritiam,nec rapto aut fœnore gaudet.
Vincit,fœmineos ſpoliátque inſignibus actus.
Expurgat ſordes,& cultum mentibus addit.
Illicitos odit coitus,abigítque nocentes.
Barbaries,feritásque dat impia denique pœnam.
Vnius uirtus collectos diſsipat hoſtes.
Inuehit in patriã externis bona plurima ab oris.
Docta per ora uirũ uolat,& non interit unquã.

In nothos.

Herculeos ſpurij ſemper celebretis honores:
Nam ueſtri princeps ordinis ille fuit.
Nec prius eſſe deus potuit, quàm ſuggeret infans
Lac, ſibi quod fraudis neſcia Iuno dabat.

Imparilitas.

Vt ſublime uolans tenuem ſecat aëra falco,
Vt paſcuntur humi graculus, anſer, anas:
Sic ſummũ ſcandit ſuper æthera Pindarus ingens,
Sic ſcit humi tantum ſerpere Bacchilydes.

In deſciſcentes.

Quòd ſine egregios turpi maculaueris orſus,
In noxámque tuum uerteris officium,
Feciſti, quod capra, ſui mulctaria lactis
Cum ferit, & propriæ calce profundit opes.

Aemulatio impar.

Altiuolam miluus comitatur degener harpam,
Et prǽde partem ſæpe cadentis habet.
Mullum proſequitur qui ſpretas ſargus ab illo,
Præteritasq; auidus deuorat ore dapes.
Sic mecum Oenocrates agit: at deſerta ſtudentum
Vtitur hoc lippo curia tanquam oculo.

Albutij ad Alciatum, ſuadentis vt de tumultibus Italicis ſe ſubducat: & in Gallia profiteatur.

Quæ dedit hos fructus arbor, cœlo aduena noſtro,
Venit ab Eoo Perſidis axe prius:
Translatu facta eſt melior: quæ noxia quondam
In patria: hîc nobis dulcia poma gerit.
Fert folium linguæ, fert poma ſimillima cordi,
Alciate hinc uitam degere diſce tuam.
Tu procul à patria in pretio es maiore futurus:
Multùm corde ſapis, nec minus ore uales.

PRINCEPS.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans.

Titanij quoties conturbant æquora fratres,
Tum miſeros nautas anchora iacta iuuat.
Hanc pius erga homines Delphin cōplectitur: imis
Tutius ut poſſit figier illa uadis.
Quàm decet hæc memores geſtare inſignia Reges?
Anchora quod nautis, ſe populo eſſe ſuo?

In Senatum boni principis.

DIALOGISMVS.

Effigies manibus truncæ ante altaria Diuûm
Hic reſident: quarum lumine capta prior.
Signa Poteſtatis ſummæ, Sanctiq; Senatus
Thebanis fuerant iſta reperta uiris.
Cur reſident? Quia mente graues decet eſſe quieta
Iuridicos: animo nec uariare leui.
Cur ſine ſunt manibus? Capiant ne xenia: nec ſe
Pollicitis flecti muneribúsue ſinant.
Cæcus at eſt princeps. Quòd ſolis auribus, abſque
Affectu, conſtans iuſſa Senatus agit.

Quod non capit Chriſtus,
rapit fiſcus.

Exprimit humentes, quas iam madefecerat antè
Spongiolas, cupidi Principis arcta manus.
Prouehit ad ſummum fures: quos deinde coërcet,
Vertat ut in fiſcum, quæ malè parta ſuum.

Opulentia tyranni paupertas ſubiectorum.

Humani quod ſplen eſt corporis, in populi rę
Hoc Cæſar fiſcum dixerat eſſe ſuum.
Splene aucto, reliqui tabeſcunt corporis artus.
Fiſco aucto, arguitur ciuica pauperies.

Conſiliarij Principum.

Heroum genitos, & magnum fertur Achillem
In ſtabulis Chiron erudijſſe ſuis.
Semiferum doctorem, & ſemiuirum centaurum,
Aßideat quiſquis regibus, eſſe docet.
Eſt fera, dum uiolat ſocios, dum proterit hoſtes:
Eſtq́; homo, dum ſimulat ſe populo eſſe pium.

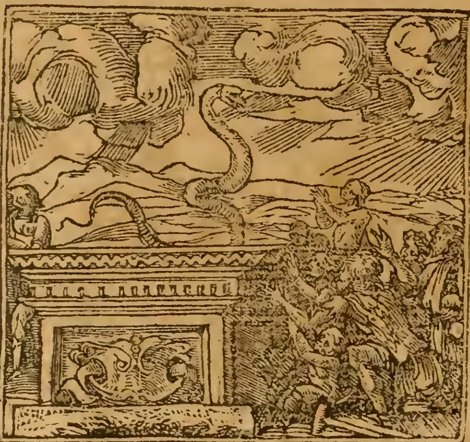
Principis clementia.

Veſparum quòd nulla unquam Rex *ſpicula figet,*
Quodq́; alijs duplo corpore maior erit,
Arguet imperium clemens, moderataq́; regna,
Sanctaq́; iudicibus credita iura bonis.

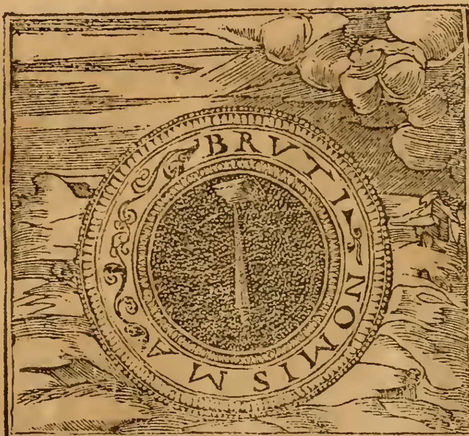
RESPVBLICA.

Salus publica.

Phœbigena erectis Epidaurius inſidet aris,
Mitis, & immani conditur angue Deus.
Accurrunt ægri, ueniátque ſalutifer orant.
Annuit, atque ratas efficit ille preces.

Reſpublica liberata.

Cæſaris exitio, ceu libertate recepta,
Hæc ducibus Brutis cuſa moneta fuit,
Enſiculi in primis, queis pileus inſuper adſtat,
Qualem miſſa manu ſeruitia accipiunt.

VITA.

In vitam humanam.

Plus ſolito humanæ nunc defle incommoda uitæ,
Heraclite: ſcatet pluribus illa malis.
Tu rurſus (ſi quando aliâs) extolle cachinnum
Democrite: illa magis ludicra facta fuit.
Intereà hæc cernens meditor, qua denique tecum
Fine fleam, aut tecum quomodo ſplene iocer.

Aëre quandoque ſalutem redimendam.

Et pedibus ſegnis, tumida & propendulus aluo,
Hac tamen inſidias effugit arte fiber.
Mordicus ipſe ſibi medicata uirilia uellit.
Atque abicit, ſeſe gnarus ob illa peti.
Huius ab exemplo diſces non parcere rebus,
Et uitam ut redimas, hoſtibus æra dare.

MORS.

Cum laruis non luctandum.

Aeacidæ moriens percuſſu cuſpidis Hector,
Qui toties hoſtẽis uicerat antè ſuos:
Comprimere haud potuit uocem, inſultantibus illis:
Dum curru, & pedibus nectere uincla parant.
Diſtrahite ut libitum eſt: ſic caſsi luce leonis
Conuellunt barbam uel timidi lepores.

De Morte, & Amore.

Errabat ſocio Mors iuncta Cupidine. ſecum
Mors pharetras, paruus tela gerebat Amor.
Diuertêre ſimul, ſimul una & nocte cubarunt,
Cæcus Amor, Mors hoc tempore cæca fuit.
Alter enim alterius malè prouida ſpicula ſumpſit:
Mors aurata, tenet oſſea tela puer.
Debuit inde ſenex qui nunc Acheronticus eſſe:
Ecce amat, & capiti florea ſerta parat.
Aſt ego mutato quia Amor me perculit arcu,
Deficio: iniiciunt & mihi fata manum.
Parce puer, Mors ſigna tenens uictricia parce.
Fac ego amem: ſubeat fac Acheronta ſenex.

In formoſam fato præreptam.

Cur puerum Mors auſa dolis es carpere Amorem?
Tela tua ut iaceret: dum propria eſſe putat.

In mortem præproperam.

Qui teneras forma allexit, torſitq; puellas,
Pulchrior, & tota nobilis urbe puer,
Occidit ante diem. nulli mage flendus (Areſti)
Quàm tibi, cui caſto iunctus amore fuit.
Ergo illi tumulum tanti monumenta doloris
Aſtruis: & querulis uocibus aſtra feris.
Me ſine abis dilecte? neque amplius ibimus unà?
Nec mecum in ſtudijs ocia grata teres?
Sed te terra teget. ſed fati, Gorgonis ora,
Delphinesq;, tui ſigna dolenda dabunt.

Terminus.

Quadratum infoditur firmiſsima teſſera ſaxum,
Stat cirrata ſuper pectore imago tenus,
Et ſeſe nulli profitetur cedere, talis
Terminus eſt, homines qui ſcopus vnus agit.
Eſt immota dies, præfixáque tempora fatis,
Deq́; ferunt primis ultima iudicium.

Opulenti hæreditas.

Patroclum falſis rapiunt hinc Troës in armis.
Hinc ſocij, atque omnis turba Pelaſga uetat.
Obtinet exuuias Hector, Græcique cadauer.
Hæc fabella agitur, cum uir optimus obit.
Maxima rixa oritur, tandem ſed tranſigit hæres,
Et coruis aliquid, uulturijsq; ſinit.

AMICITIA.

Amicitia etiam poſt mortem durans.

Arentem ſenio, nudam quoque frondibus ulmum,
Complexa eſt uiridi uitis opaca coma.
Agnoſcitq́; uices naturæ: & grata parenti
Officij reddit mutua iura ſuo.
Exemploq́; monet, tales nos quærere amicos,
Quos neque diſiungat fœdere ſumma dies.

Mutuum auxilium.

Loripedem ſublatum humeris fert lumine captus:
Et ſocij hæc oculis munera retribuit.
Quo caret alteruter, concors ſic præſtat uterq;,
Mutuat hic oculos, mutuat ille pedes.

Auxilium nunquam deficiens.

Bina pericla unis effugi ſedulus armis.
Cùm premererq́; ſolo, cùm premererq́; ſalo.
Incolumem ex acie clypeus me præſtitit. idem
Nauifragum apprenſus littora aduſque tulit.

Gratiæ.

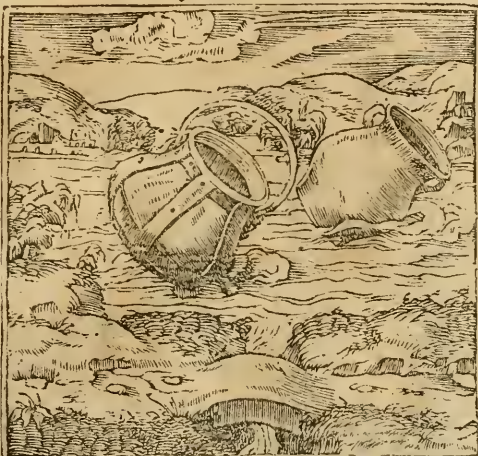
Tres Charites Veneri aſsiſtũt, dominãq; ſequũtur.
Hincque uoluptates, atque alimenta parant.
Lætitiam Euphroſyne, ſpecioſum Aglaia nitorem,
Suadela eſt Pithus, blandus & ore lepos.
Cur nudæ? mentis quoniam candore uenuſtas
Conſtat, & eximia ſimplicitate placet.

An quia nil referunt ingrati: atque arcula inanis,
Eſt Charitum? qui dat munera, nudus eget.
Addita cur nuper pedibus talaria? bis dat.
Qui citò dat. minimi gratia tarda pretij eſt.
Implicitis ulnis cur uertitur altera? gratus
Fœnerat. huic remanent una abeunte duæ.
Iuppiter ijs genitor, cœli de ſemine diuas
Omnibus acceptas edidit Eurynome.

Aliquid mali, propter vicinum malum.

Προσωποποιΐα.

Raptabat torrens ollas, quarum una metallo,
Altera erat figuli terrea facta manu.
Hanc igitur rogat illa: uelit ſibi proxima ferri.
Iuncta ut præcipites utraque ſiſtat aquas.
Cui lutea, Haud nobis tua ſunt commercia curæ,
Ne mihi proximitas hæc mala multa ferat.
Nam ſeu te nobis, ſeu nos tibi conferat unda:
Ipſa ego te fragilis ſoſpite ſola terar.

In eum qui truculentia ſuorum perierit.

PROSOPOPEIA.

Delphinem inuitum me in littora compulit æſtus,
Exemplum infido quanta pericla mari.
Nam ſi nec proprijs Neptunus parcit alumnis,
Quis tutos homines nauibus eſſe putet?

HOSTILITAS.

In detractores.

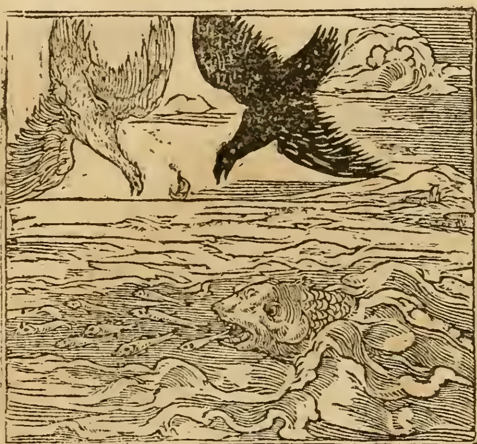
Audent flagriferi matulæ, ſtupidíque magiſtri
Bilem in me impuri pectoris euomere:
Quid faciam? reddámne uices? ſed nónne cicadam
Ala una obſtreperam corripuiſſe ferar?
Quid prodeſt muſcas operoſis pellere flabris?
Negligere eſt ſatius, perdere quod nequeas.

Inanis impetus.

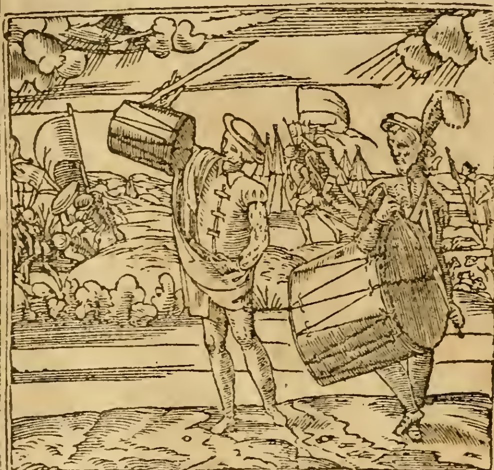
Lunarem noctu(ut ſpeculum canis inſpicit orbem:
Séque uidens, altum credit ineſſe canem,
Et latrat: ſed fruſtra agitur uox irrita uentis,
Et peragit curſas ſurda Diana ſuos.

Obnoxia infirmitas.

Piſciculos orata rapit medio æquore ſardas,
Ni fugiant pauidæ, ſumma marisque petant.
Aſt ibi ſunt mergis fulicisq; uoracibus eſca.
Eheu intuta manens undiq; debilitas.

Vel poſt mortem formidoloſi.

Cætera muteſcent, coriumq́; ſilebit ouillum,
Si confecta lupi tympana pelle ſonent.
Hanc membrana ouium ſic exoreſcit, ut hoſtem,
Exanimisquanuis non ferat exanimem,
Sic cute detracta Ciſchas, in tympana uerſus,
Bœhemos potuit uincere pontifices.

Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, In dona hoſtium.

Bellorum cœpiſſe ferunt monumenta uiciſsim
Scutiferum Aiacem, Hectoráque Iliacum.
Balthea Priamides, rigidum Telamonius enſem,
Inſtrumenta ſuæ cœpit uterque necis.
Enſis enim Aiacem cofecit, at Hectora functum
Traxêre Aemonijs cingula nexa rotis.
Sic titulo obſequij, quæ mittunt hoſtibus hoſtes
Munera, uenturi præſcia fata ferunt.

A minimis quoque timendum.

Bella gerit Scarabæus, & hoſtem prouocat ultrò,
Robore & inferior, conſilio ſuperat.
Nam plumis aquilæ clàm ſe neq; cognitus abdit.
Hoſtilem ut nidum ſumma per aſtra petat.
Ouáq; confodiens, prohibet ſpem creſcere prolis.
Hócque modo illatum dedecus ultus abit.

Parem delinquentis, & ſuaſoris culpam eſſe.

Præconem lituo perflantem claſsica, uictrix
Captiuum in tetro carcere turma tenet.
Queis ille excuſat: quòd nec ſit ſtrenuus armis,
Vllius aut ſæuo læſerit enſe latus.
Huic illi: Quin ipſe magis timidiſsime peccas,
Qui clangore alios æris in arma cies.

Alius peccat,alius plectitur.

Arripit ut lapidem catulus,morſuq́; fatigat,
Nec percuſſori mutua damna facit.
Sic plerique ſinunt ueros elabier hoſteis.
Et quos nulla grauat noxia,dente petunt.

VINDICTA.

Iuſta vindicta.

Dum reſidet Cyclops ſinuoſi in faucibus antri,
Hæc ſecum teneras concinit inter oues.
Paſcite uos herbas. ſocijs ego paſcar Achiuis,
Poſtremúmque Vtin uiſcera noſtra ferent.
Audijt hæc Itachus, Cyclopáque lumine caſſum
Reddidit. En pœnas ut ſuus author habet!

Iuſta vltio.

Raptabat uolucres captum pede coruus in auras
Scorpion,audaci præmia parta gulæ.
Aſt ille infuſo ſenſim per membra ueneno,
Raptorem in ſtygias compulit ultor aquas.
O riſu res digna.alijs qui fata parabat,
Ipſe perit:proprijs ſuccubuitque dolis.

Ex bello pax.

En galea,intrepidus quam miles geſſerat: & quæ
  Sæpius hoſtili ſparſa cruore fuit.
Parta pace apibus tenuis conceſſit in uſum
  Alueoli:atque fauos gratáque mella gerit.
Arma procul iaceant.fas ſit tunc ſumere bellum:
  Quando aliter pacis non potes arte frui.

Ex pace vbertas.

Grandibus ex ſpicis tenues contexe corollas,
Quas circum alterno palmite uitis eat.
His comptæ Halciones tranquilli in marmoris unda
Nidificant: pullos inuolucrésque fouent.
Lætus erit Cereri, Baccho quoque fertilis annus,
Aequorei ſi rex alitis inſtar erit.

Inſani gladius.

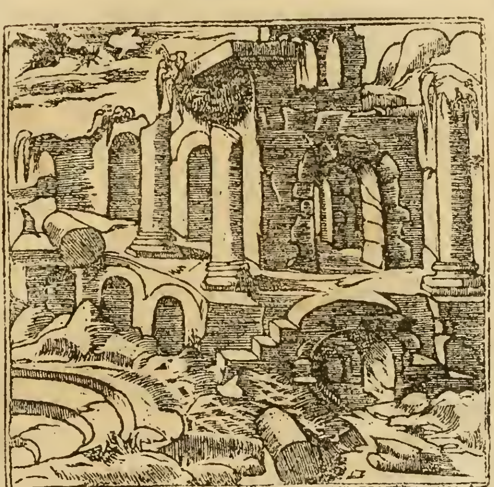
Setigeri medius ſtabat gregis enſifer Aiax,
Cæde ſuum, credens cædere Tantalidas.
Hoſtia ſic tanquam ſus ſuccedanea pœnas
Pro Laërtiade, pro caueaáque dabat.
Neſcit obeſſe ſuis furor hoſtibus, errat ab ictu,
Conſilijq; impos in ſua damna ruit.

PAX.

Turrigeris humeris, dentis quoque barrus eburni,
Qui ſuperare ferox Martia bella ſolet,
Suppoſuit nunc colla iugo: ſtimulisque ſubactus,
Cæſareos currus ad pia templa uehit.
Vel fera cognoſcit concordes undique gentes.
Proiectisque armis munia pacis obit.

Doctos doctis obloqui nefas eſſe.

Quid rapis heu Progne uocalem ſæua Cicadam,
Pignoribúsque tuis fercula dira paras?
Stridula ſtridentem, uernam uerna, hoſpita lædis
Hoſpitam, & aligeram penniger ales auem?
Ergo abice hãc prædã. nã muſica pectora ſummũ eſt
Alterum ab alterius dente perire nefas.

Eloquentia Fortitudine præſtantior.

Arcum læua tenet.rigidam fert dextera clauam,
Contegit & Nemees corpora nuda leo.
Herculis hæc igitur facies.non conuenit illud
Quòd uetus & ſenio tempora cana gerit.
Quid quòd lingua illi leuibus traiecta cathenis,
Quẽis fiſſa facileis allicit aure uiros?
An'ne quòd Alciden lingua non robore Galli
Præſtantem,populis iura dediſſe ferunt?
Cedunt arma togæ,& quamuis duriſsima corda
Eloquio pollens ad ſua uota trahit.

Facundia difficilis.

Antidotum Aeææ medicata in pocula Circes
Mercurium hoc Ithaco fama dediſſe fuit.
Moly uocant, id uix radice euellitur atra,
Purpureus. ſed flos, lactis & inſtar habet.
Eloquij candor facundiáque allicit omnes:
Sed multi res eſt tanta laboris opus.

Antiquiſsima quæque commentitia.

APOLOGESIS.

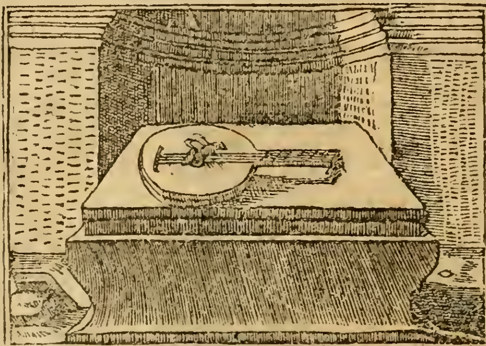
Pellenæe ſenex, cui forma eſt hiſtrica, Proteu,
Qui modo membra uiri fers, modo mēbra feri,
Dic age, quæ ſpecies ratio te uertit in omnes,
Nulla ſit ut uario certa figura tibi?
Signa uetuſtatis, primæui & præfero ſecli:
De quo quiſque ſuo ſomniat arbitrio.

Inſignia Poëtarum.

Gentiles clypeos ſunt qui in Iouis alite geſtant,
Sunt quibus aut Serpens, aut Leo ſigna ferunt.
Dira ſed hæc Vatum fugiant animalia ceras,
Doctáque ſuſtineat ſtemmata pulcher Olor.
Hic Phœbo ſacer, & noſtræ regionis alumnus.
Rex olim, ueteres ſeruat adhuc titulos.

Muſicam Dijs curæ eſſe.

Locrenſis poſuit tibi delphice Phœbe cicadam
Eunomus hanc, palmæ ſigna decora ſuæ.
Certabat plectro Sparthyn commiſſus in hoſtem,
Et percuſſa ſonum pollice fila dabant.
Trita fides rauco cœpit cùm ſtridere bombo,
Legitimum harmonies & uitiare melos,
Tum Citharæ argutans ſuauis ſeſe intulit ales,
Quæ fractam impleret uoce cicada fidem.
Quæq; allecta, ſoni ad legem deſcendit ab altis
Saltibus, ut nobis garrula ferret opem.
Ergo tuæ ut firmus ſtet honos (ô ſancte) cicadæ,
Pro cithara hic fidicen æneus ipſa ſedet.

Litera occidit, ſpiritus viuificat.

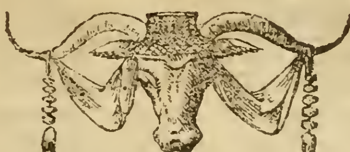
Vipere os Cadmus dentes ut credidit aruis,
Seuit & Aonio ſemina dira ſolo:
Terrigenum clypeata cohors exorta uirorum eſt,
Hoſtili inter ſe qui cecidêre manu.
Euasêre quibus monitu Tritonidos armis
Abiectis data pax, dextráque iuncta fuit.
Primus Agenorides elemēta, notásque magiſtris
Tradidit, ijs ſuauem iunxit & harmoniam.
Quorum diſcipulos contraria plurima uexant,
Non niſi Palladia quæ dirimuntur ope.

Dicta ſeptem ſapientum.

Hæc habeas: ſeptem Sapientum effingere dicta,
Atque ea picturis qui celebrare uelis.
Optimus in rebus modus eſt (Cleobulus ut inquit,)
Hoc trutinæ examen, ſiue; libella docet.
Noſcere ſe Chilon Spartanus quenque iubebat.
Hoc ſpecula in manibus, uitráq; ſumpta dabunt.

Quod Periander ait, fræna adde Corinthius iræ,
    Pulegium admotum naribus efficiet.
Pittacus at ne quid (dixit) nimis. hæc eadem aiunt,
    Contracto qui gith ore liquefaciunt.
Reſpexiſſe Solon finem iubet. ultimus agris,
    Terminus, haud magno ceſſerit ipſe Ioui.
Heu quàm uera Bias, Eſt copia magna malorum:
    Muſmoni inſideat effice ſardus eques.
Ne præs eſto (Thales dixit) ſic illita uiſco
    In laqueos ſociam parra, merópsque trahit.

IGNORANTIA.

Submouendam ignorantiam.

Διαλογισμός.

Quod mõſtrũ id? ſphinx eſt. Cur cãdida uirginis ora,
Et uolucrum pennas, crura leonis habet?
Hanc faciem aſſumpſit rerum ignorantia: tanti
Scilicet eſt triplex cauſa & origo mali.
Sunt quos ingenium leue, ſunt quos blanda uoluptas,
Sunt & quos faciunt corda ſuperba rudes.
At quibus eſt notum, quid delphica litera poßit:
Præcipitis monſtri guttura dira ſecant.
Nãq; uir ipſe, bipésq; tripésq; & quadrupes idẽ eſt,
Primáq; prudentis laurea, noſſe uirum.

Mentem,non formam plus pollere.

Ingreſſa uulpes in Choragi pergulam,
Fabrè expolitum inuenit humanum caput,
Sic eleganter fabricatum,ut ſpiritus
Solùm deeſſet,cæteris uiuiſceret.
Id illa cùm ſumpſiſſet in manus,ait:
Hoc quale caput eſt,ſed cerebrum non habet.

Diues indoctus.

Tranat aquas reſidens precioſo in uellere Phrixus,
Et flauam impauidus per mare ſcandit ouem.
Ecquid id eſt? uir ſenſu hebeti, ſed diuite gaza,
Coniugis aut ſerui quem regit arbitrium.

MATRIMONIVM.

In fidem vxoriam.

Ecce puella,uiro quæ dextra iungitur.Ecce
Vt ſedet:ut catulus luſitat ante pedes?
Hæc fidei eſt ſpecies: Veneris quam ſi educat ardor,
Malorum in læua non malè ramus erit.
Poma etenim Veneris ſunt,ſic Schenëida uicit
Hippomenes.petijt ſic Galathea uirum.

Reuerentiam in matrimonio requiri.

Cùm furit in Venerem: pelagi ſe in littore ſiſtit
Vipera: & ab ſtomacho dira uenena uomit.
Murænámq; ciens, ingentia ſibila tollit,
At ſubitò amplexus appetit illa uiri.
Maxima debetur thalamo reuerentia, coniunx
Alternum debet coniugi & obſequium.

In fœcunditatem ſibi ipſi damnoſam.

Ludibrium pueris lapides iacientibus, hoc me
In triuio poſuit ruſtica cura nucem.
Quæ laceris ramis perſtrictóque ardua libro,
Certatim fundis per latus omne petor.
Quid ſterili poſſet contingere turpius? eheu,
Infelix: fructus in mea damna fero.

Amor filiorum.

Ante diem uernam boreali cana palumbes
Frigore nidificat, præcoqua & oua fouet.
Mollius & pulli ut iaceant, ſibi uellicat alas,
Queis nuda hyberno deficit ipſa gelu.
Ecquid Colchi pudet, uel te Procne improba? mortē
Cùm uolucris propriæ prolis amore ſubit?

Pietas filiorum in parentes.

Per medios hoſteis patriæ, cùm ferret ab igne,
Aeneas humeris dulce parentis onus.
Parcite (dicebat) uobis ſene adorea, rapto
Nulla erit: erepto ſed patre ſumma mihi.

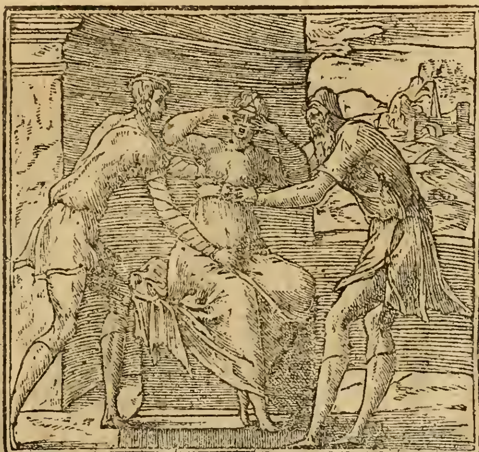
Mulieris famam, non formam, vulgatam eſſe oportere.

DIALOGISMVS.

Alma Venus quænam hæc facies, quid denotat illa
Teſtudo, molli quam pede diua premis?
Me ſic effinxit Phidias, ſexumq́; referri
Fœmineum, noſtra iuſsit ab effigie.
Quódq; manere domi, & tacitas decet eſſe puellas,
Suppoſuit pedibus talia ſigna meis.

In pudoris ſtatuam.

Penelope deſponſa ſequi cupiebat Vlyſſem,
Niſecum Icarius mallet habere pater.
Ille Ithacam, hic offert Sparten manet anxia uirgo.
Hinc pater, inde uiri mutuus urget amor.
Ergo ſedens uelat uultus, obnubit ocellos.
Iſta uerecundi ſigna pudoris erant.
Queis ſibi prælatum Icarius cognouit Vlyſſem,
Hócque pudori aram ſchemate conſtituit.

Nupta contagioſo.

Dij meliora pijs (Mezenti) cur age ſic me
Compellas? emptus quòd tibi dote gener,
Gallica, quem ſcabies, dira & mentagra perurit.
Hoc eſt quidnam aliud (dic mihi ſæue pater)
Corpora corporibus: quàm iungere mortua uiuis,
Efferáque Etruſci facta nouare ducis?

ARBORES.
Cupreſſus.

Indicat effigies metæ, noménque Cupreſſi
Tractandos parili conditione ſuos.

ALIVD.

Funeſta eſt arbor, procerum monumẽta Cupreſſus
Quale Apium plebis, comere fronde ſolet.

ALIVD.

Pulchra coma eſt, pulchro digeſtǽq; ordine frõdes,
Sed fructus nullos hæc coma pulchra gerit.

Quercus.

Grata Ioui eſt quercus, qui nos ſeruátq;, fouétq;.
Seruanti ciuem querna corona datur.

A L I V D.

Glande aluit ueteres, ſola nunc proficit umbra,
Sic quoque ſic arbos officioſa Iouis.

Salix.

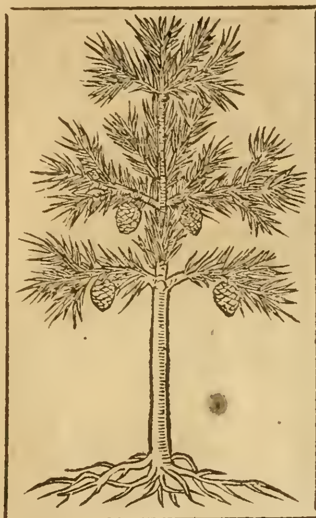
Quòd frugiſperdem ſalicem uocitarit Homerus,
Clitorijs homines moribus adſimilat.

Abies.

Apta fretis abies in montibus editur altis:
Eſt & in aduerſis maxima commoditas.

Picea.

At picea emittat nullos quòd ſtirpe ſtolones,
Illius eſt index; qui ſine prole perit.

Cotonea.

Poma nouis tribui debere Cydonia nuptis
Dicitur,antiquus conſtituiſſe Solon.
Grata ori & ſtomacho cum ſint,ut & halitus illis
Sit ſuauis,blandus manet & ore lepos.

Hedera.

Haudquaquam areſcens hederæ eſt arbuſcula, Ciſſo
Quæ puero Bacchum dona dediſſe ferunt:
Errabunda, procax, auratis fulua corymbis,
Exterius uiridis, cætera pallor habet.
Hinc aptis uates cingunt ſua tempora ſertis:
Palleſcunt ſtudijs, laus diuturna uiret.

Ilex.

Duritie nimia quòd ſeſe rumperet ilex,
Symbola ciuilis ſeditionis habet.

Malus medica.

Aurea ſunt Veneris poma hæc: iucundus amaror
Indicat, eſt Græcis ſic γλυκυπίκρος amor.

Buxus.

Perpetuò uiridis, criſpoq́; cacumine buxus,
Vnde eſt diſparibus fiſtula facta modis,
Delitijs apta eſt teneris, & amantibus arbor.
Pallor ineſt illi, pallet & omnis amans.

Morus.

Serior at Morus nunquam niſi frigore lapſo
Germinat: & ſapiens nomina falſa gerit.

Amygdalus.

Cur properans folijs præmittis amygdale flores?
Odi pupillos præcocis ingenij.

Laurus.

Præſcia uenturi laurus fert ſigna ſalutis.
Subdita puluillo ſomnia uera facit.

A L I V D.

Debetur Carolo ſuperatis laurea Pœnis:
Victrices ornent talia ſerta comas.

Populus alba.

Herculeos crines bicolor quòd populus ornet,
Temporis alternat nóxq;,diésq; uices.

INDEX EMBLEMATVM

IN LOCOS COMMVNES

DIGESTORVM.

EMBL. DEDIC.

Ad illuſtriſsimum Maximilianum &c. 7

Mediolanum 8

Nunquam procraſtinandum 9

DEVS, SIVE RELIGIO.

In Deo lætandum 10

Sapientia humana, ſtultitia eſt apud Deum 11

Ficta Religio 12

Non tibi, ſed religioni 13

Quà Dij vocant, eundum 14

VIRTVTES.

FIDES.

Fidei Symbolum 15

Fœdera 16

Silentium 17

Non vulganda conſilia 18

Nec quæſtioni quidẽ cedendũ 19

PRVDENTIA.

Conſilio, ac virtute Chimęran ſuperari: id eſt fortiores, & deceptores 20

Vigilantia, & cuſtodia 21

Νῆφε καὶ μέμνησ' ἀπιστεῖν ἄρθρα ταῦτα τῶν φρενῶν 22

Πῆ παρέβην? Τί δ' ἔρεξα? Τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθην 23

Prudentes 24

Prudens, magis quàm loeax 25

Maturandum 26

In deprehenſum 27

Cuſtodiendas virgines 28

Vino Prudentiam augeri 29

Prudentes vino abſtinent 30

In ſtatuam Bacchi 31

Gramen 33

IVSTITIA.

Nec verbo, nec facto quenquam lædendum 34

Tandẽ, tandẽ Iuſtitia obtinet 35

Etiam ferociſsimos domari 36

Gratiam referendam 37

Abſtinentia 38

Bonis à diuitibꝰ nihil timẽdũ 39

FORTITVDO.

Signa fortium 40

Ἀνέχου καὶ ἀπέχου 41

In adulari neſcientes 42

Obdurandũ aduerſus vrgẽtia 43

Omnia mea mecum porto 44

CONCORDIA.

Concordiæ Symbolum 45

Concordia 46

Concordia inſuperabilis 47

Vnũ nihil, duos plurimũ poſſe 48

Firmiſsima conuelli nõ poſſe 49

SPES.

Spes proxima 50

In ſimulachrum Spei 51

In dies meliora 53

Illicitum non ſperandum 54

PVDICITIA. 55

VITIA.

PERFIDIA.

In Victoriam dolo partam 56

In fraudulentos 57

Dolus in ſuos 58

Maledicentia 59

In receptatores ſicariorum 60
In adulatores 61
Ei qui ſemel ſua prodegerit, aliena credi non oportere 62

STVLTITIÆ.

Temeritas 63
Furor & rabies 64
In temerarios 65
In eos qui ſupra vires quicquam audent 66
Impoſsibile 67
Cuculi 68
Veſpertilio 69
Aliud 70
Ira 71
In eum, qui ſibijpſi damnum apparat 72
Fatuitas 73
Obliuio paupertatis parens 74

SVPERBIÆ.

Superbia 75
Impudentia 76
Philautia 77
Garrulitas 78

INVIDIÆ.

Inuidia 79

LVXVRIÆ.

Luxuria 80
Luxurioſorum opes 81
Tumulus Meretricis 82
In amatores Meretricum 83
Cauendum à Meretricibus 84
Amuletum Veneris 85
Inuiolabiles telo Cupidinis 86
Laſciuia 87

DESIDIÆ.

Deſidia 88
Deſidiam abijciendam 89
In facilè à Virtute deſciſcẽtes 90
Ignaui 91

AVARITIÆ.

Auaritia 91
In auaros 93
In Aulicos 94
In Sordidos 95
In diuites publico malo 96
In auaros, Vel quibus melior conditio ab extraneis offertur 97

GVLÆ.

Gula 98
Ocni effigies 99
In Paraſitos 100
Paruam culinam duobus ganeonibus non ſufficere 101
Captiuus ob gulam 102
In Garrulum, & Guloſum 103
Natura 104

DOCTORVM AGNOMINA. 104

Vis Naturæ 106
Ars Naturam adiuuat 107
In Iuuentam 108
In quatuor tempora anni 109

ASTROLOGIA.

Scyphus Neſtoris 110
Quæ ſupra nos, nihil ad nos 112
In Aſtrologos 113
Qui alta contẽplãtur cadere 114

AMOR.

Potẽtiſsimus affectus Amor 115
Potentia amoris 116
Vis amoris 117
In ſtudioſum amore captum 118
Ἀντέρως. id eſt, amor Virtutis 119
Ἀντέρως. Amor Virtutis alium Cupidinem ſuperans 120
Dulcia quandoq; amara fieri 121
Ferè ſimile, ex Theocrito 122
In Statuam Amoris 123
In obliuionem patriæ 125

Sirenes 126
Senex puellam amans 127
Colores 128

FORTVNA.

Virtuti Fortuna comes 130
Fortuna Virtutem ſuperans 131
Paupertatem ſummis ingenijs obeſſe, ne prouehantur 132
In Occaſionem 133
In ſubitum terrorem 134
In illaudata laudantes 135
In momentaneā felicitatem 136
Ex damno alterius vtilitas 137
Bonis auſpicijs incipiendum 138
Nil reliqui 139
Malè parta, malè dilabuntur 140
Sēper præſto eſſe infortunia 141
Rebus in arduo, mala in prono eſſe 142

HONOR.

Ex arduis perpetuum nomē 143
Ex literarum ſtudijs immortalitatem acquiri 144
Tumulus Ioannis Galeacij Vicecomitis, Primi Ducis Mediolanenſis 145
Optimus ciuis 146
Strenuorū immortale nomē 147
Nobiles, ac generoſi 148
Duodecim certamīa Herculis 149
In nothos 151
Imparilitas 152
In deſciſcentes 153
Aemulatio impar 154
Albutij ad D. Alciatum ſuadentis vt &c. 155

PRINCEPS.

Princeps ſubditorum incolumitatem procurans 156
In Senatum boni Principis 157
Quod non capit Chriſtus, rapit Fiſcus 158
Opulentia tyrāni paupertas ſubiectorum 159
Conſiliarij Principum 160
Principis clementia 161

RESPVBLICA.

Salus publica 162
Reſpublica liberata 163

VITA.

In vitam humanam 164
Aere quandoq; ſalutem redimendam 165

MORS.

Cum Laruis non luctandum 166
De Morte, & Amore 167
In formoſam fato præreptam 168
In mortem præproperam 169
Terminus 170
Opulenti hæreditas 171

AMICITIA.

Amicitia ēt poſt mortē durās 172
Mutuum auxilium 173
Auxiliū nunquā deficiēs 174
Gratiæ 175

HOSTILITAS.

In detractores 177
Inanis impetus 178
Aliquid mali, propter vicinum malum 179
In eum qui truculentia ſuorum perierit 180
Ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα. In dona hoſtium 181
A minimis quoque timendū 182
Obnoxia infirmitas 183
Vel poſt mortē formidoloſi 184

VINDICTA.

Iuſta vindicta 185
Iuſta vltio 186

P 3

Parem delinquentis, & ſuaſoris culpam eſſe 187
Alius peccat, alius plectitur 188
Inſani gladius 189

PAX.

Pax 190
Ex bello Pax 191
Ex Pace vbertas 192

SCIENTIA.

Doctos Doctis obloqui nefas eſſe 193
Eloquentia, fortitudine præſtantior 194
Facundia difficilis 195
Antiquiſsima quæque commentitia 196
Inſignia Poëtarum 197
Muſicam Dijs curæ eſſe 198
Litera occidit: Spũs viuificat 199
Dicta ſeptem ſapientum 200

IGNORANTIA.

Submouendam ignorantiam 202
Mentem, non formam plus pollere 203
Diues indoctus 204

MATRIMONIVM.

In fidem vxoriam 205
Reuerentiam in matrimonio requiri 206
In fœcunditatem ſibi ipſi damnoſam 207
Amor filiorum 208
Pietas filiorum in parentes 209
Mulieris famam, non formam vulgatam eſſe oportere 210
In pudoris ſtatuam 211
Nupta contagioſo 212

ARBORES.

Cupreſſus 213
Aliud ibidem
Aliud ibidem
Quercus 214
Aliud ibidem
Salix 215
Abies 216
Picea 217
Cotonea 218
Hedera 219
Ilex 220
Malus medica 221
Buxus 222
Morus 223
Amygdalus 224
Laurus 225
Populus alba 226

FINIS.

Lugduni,

Excudebat Mathias Bonhomme

Signora Chiara
Visconti

Ill.ma

[illegible]